

CUMHURİYET SENATOSU

TUTANAK DERGİSİ

73 ncü Birleşim

21 . 9 . 1978 Perşembe

İÇİNDEKİLER

	Sayfa		Sayfa
I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	358:359	6. — Görev ile yurt dışına giden Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Turhan Feyzioğlu'na, İmar ve İskân Bakanı Ahmet Karaaslan'ın vekillik etmesinin uygun görülmüş olduğuna dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi. (3/1476)	364
II. — GELEN KÂĞITLAR	359	7. — Görev ile yurt dışına giden Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Faruk Sükan'a, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Mete Tan'ın vekillik etmesinin uygun görülmüş olduğuna dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi. (3/1481)	364:365
III. — YOKLAMA	360	8. — Görev ile yurt dışına giden Maliye Bakanı Ziya Müezzinoğlu'na, Devlet Bakanı Hikmet Çetin'in vekillik etmesinin uygun görülmüş olduğuna dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi. (3/1483)	365
IV. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI	360,370	9. — Görev ile yurt dışına gidecek olan Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Orhan Eyüboğlu'na, Köy İşleri ve Kooperatifler Bakanı Ali Topuz'un vekillik etmesinin uygun görülmüş olduğuna dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi. (3/1484)	365
1. — Erzincan Üyesi Niyazi Ünsal'ın, Doğu ve Güneydoğu Anadolu'daki aşiret kavgalarının nedenlerine dair gündem dışı demeci.	360:362	10. — Görev ile yurt dışına gidecek olan Devlet Bakanı Lütfi Doğan'a, Devlet Bakanı Ahmet Şener'in vekillik etmesinin uygun görülmüş olduğuna dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi. (3/1478)	364
2. — Elâzığ Üyesi Cahit Dalokay'ın, 21.9.1978 tarihli Hürriyet Gazetesinde neşredilen «Doğu Bölünüyor» başlıklı yazı hakkında gündem dışı demeci.	362:363		
3. — İstanbul Üyesi Mehmet Feyyat'ın, İçtüzüğü'nün 115 nci maddesi gereğince zaptı sabık hakkında demeci.	363:364		
4. — Görev ile yurt dışına gidecek olan Devlet Bakanı Salih Yıldız'a, Adalet Bakanı Mehmet Can'ın vekillik etmesinin uygun görülmüş olduğuna dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi. (3/1474)	364		
5. — Görev ile yurt dışına giden Turizm ve Tanıtma Bakanı Alev Coşkun'a, Kültür Bakanı Ahmet Taner Kışlalı'nın vekillik etmesinin uygun görülmüş olduğuna dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi. (3/1478)	364		

müş olduğuna dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi. (3/1485)

365

11. — Görev ile yurt dışına gidecek olan Yerel Yönetim Bakanı Mahmut Özdemir'e Köy İşleri ve Kooperatifler Bakanı Ali Topuz'un vekillik etmesinin uygun görülmüş olduğuna dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi. (3/1485)

365

12. — Görev ile yurt dışına giden Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Mete Tan'a, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Faruk Sükan'ın vekillik etmesinin uygun görülmüş olduğuna dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi. (3/1487)

365

13. — Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Turhan Feyzioğlu'nun, görevinden çekilmesi nedeniyle Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcılığına, Devlet Bakanı Hükmet Çetin'in vekillik etmesinin uygun görülmüş olduğuna dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi. (3/1489)

365:366

14. — Anayasa Mahkemesinde açık bulunan bir asıl ve bir yedek üye seçimi.

366,370:371

15. — Cumhurbaşkanınca S. Ü. Grubu Başkanlığının, Nermin Abadan Unat, Fahri Çoker, Hilmi Fırat, Adnan Başer Kafaoğlu ve Halil Tunç'un gruplarına katıldıklarına dair tezkeresi. (3/1488)

366

16. — Cumhuriyet Senatosu Bursa Üyesi Sebîb Karamullaoğlu'nun, Bakırköy Akıl Hastanesinde cereyan ettiği söylenen olaylarla ilgili Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/79)

366

17. — Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca S. Ü. Hüsamettin Çelebi'nin Töb - Der'deki oluşum ve gelişimlerle ilgili Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/80)

366:367

18. — Cumhuriyet Senatosu Eskişehir Üyesi Ömer Ucuzal ve iki arkadaşının polis teşkilâtı ve görevlerine dair Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/81)

367:368

19. — Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun 19 . 9 . 1978 tarihinde New York'da başlayacak olan 33 ncü dönem toplantılarına katılmaları uygun görülen üyelere dair Başbakanlık tezkeresi. (3/1492)

368

V. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER

368

1. — Gemilerin Tonilatolarını Ölçme 1969 Uluslararası Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Mali ve İktisadi İşler ve Dışişleri, Turizm ve Tanıtma Komisyonları raporları. (M. Meclisi : 1/37; C. Senatosu : 1/573) (S. Sayısı : 815)

368:369,372:373

2. — Avrupa Sosyal Güvenlik Kodunun Onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Sosyal İşler ve Dışişleri, Turizm ve Tanıtma komisyonları raporları. (M. Meclisi : 1/109; C. Senatosu : 1/571) (S. Sayısı : 816)

369,369:370,374:375

I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Fahri Çoker, Hilmi Fırat, Adnan Başer Kafaoğlu, Nermin Abadan Unat ve Halil Tunç'un Anayasasının 72 ve 73 ncü maddeleri gereğince Cumhuriyet Senatosu üyeliğine seçildiklerine dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

Cumhurbaşkanınca Seçilen Üyesi Fahri Çoker, Hilmi Fırat, Adnan Başer Kafaoğlu, Nermin Abadan Unat ve Halil Tunç Anayasasının 77 ncü maddesi gereğince andıçıldılar.

Cumhurbaşkanınca Seçilen Üyesi Sadi İrmak, iktidar - muhalefet ilişkileri;

Kastamonu Üyesi Ali Münif İslamoğlu, Bayındırlık Bakanının tutum ve davranışları;

İstanbul Üyesi Mehmet Feyyat, Van ili Gevaş ilçesinde 15 kişilik ailenin bir kan davası sonucu öldürülmesi;

Konularında gündem dışı birer demecde bulundular.

Rahatsızlığı sebebiyle Gülhane Askeri Tıp Akademisinde kontrol ve tedavi göreceği olan Cumhurbaşkanınca Fahri S. Korutürk'e görevinden ayrı kaldığı sürece Cumhuriyet Senatosu Başkanı Sırrı Atalay'ın vekillik edeceğine dair;

Görev ile yurt dışına gidecek olan;
 Turizm ve Tanıtma Bakanı Alev Coşkun'a, Kültür Bakanı Ahmet Taner Kışlalı'nın;
 Sağlık Bakanı Mete Tan'a, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Faruk Sükan'ın;
 Devlet Bakanı Salih Yıldız'a, Adalet Bakanı Mehmet Can'ın;
 Gıda - Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehmet Yüceler'e, Devlet Bakanı Ahmet Şener'in;
 Görev ile yurt dışına giden;
 Dışişleri Bakanı Gündüz Ökçün'e, Milli Savunma Bakanı Hasan Esat Işık'ın;
 Kültür Bakanı Ahmet Taner Kışlalı'ya, Milli Eğitim Bakanı Necdet Uğur'un;

Vekillik etmesinin uygun görülmüş olduğuna dair;

Cumhurbaşkanlığı tezkereleri Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

İstem üzerine yapılan yoklama sonucunda Genel Kurulda çoğunluğun bulunmadığı anlaşıldığından;

21 . 9 . 1978 Perşembe günü saat 15.00'te toplanılmak üzere Birleşime saat 16.30'da son verildi.

Başkan	Divan Üyesi
Başkanvekili	Afyonkarahisar
Fevzi H. Esatoğlu	Mustafa Çelik
	Divan Üyesi
	Tabii Üye
	Emanullah Çelebi

II. — GELEN KÂĞITLAR

Araştırma

1. — Cumhuriyet Senatosu Eskişehir Üyesi Ömer Ucuzal ve iki arkadaşının polis teşkilatına ve görevlerine dair Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/81)

Yazılı Sorular

2. — Cumhuriyet Senatosu Nevşehir Üyesi Ragıp Üner'in Nevşehir ilinin Derinkuyu ilçesine bağlı Til köyünün içme suyuna dair yazılı sorusu. (7/943) Köy İşleri Bakanlığına gönderilmiştir.

3. — Cumhuriyet Senatosu Erzurum Üyesi Hilmi Nalbantoğlu'nun «Atatürk'ten 12 Mart'a isimli kitaba dair yazılı sorusu. (7/944) (Milli Savunma Bakanlığına gönderilmiştir.

4. — Cumhuriyet Senatosu Nevşehir Üyesi Ragıp Üner'in Nevşehir - Ürgüp - Sofular köyü ile Çökek, Sarıhıdır köylerini sulayacak olan Kızılırmak Sarıyazı projesine dair yazılı sorusu. (7/945) Köy İşleri Bakanlığına gönderilmiştir.

5. — Cumhuriyet Senatosu Balıkesir Üyesi Nejat Sarıcah'nın İzmir Tarım Satış Kooperatifleri Birlikleri ortaklarından 1976 - 1977 kampanyasında teslim alınan zeytinyağı miktarına dair yazılı sorusu. (7/946) Ticaret Bakanlığına gönderilmiştir.

6. — Cumhuriyet Senatosu Nevşehir Üyesi Ragıp Üner'in Nevşehir ilinde «Yüksek Lisan Okulu» açılması için bir çalışma yapıp yapılmadığına dair yazılı sorusu. (7/947) Milli Eğitim Bakanlığına gönderilmiştir.

7. — Cumhuriyet Senatosu Nevşehir Üyesi Ragıp Üner'in Nevşehir il merkezine yapılması düşünülen

Hükümet binasına dair yazılı sorusu. (7/948) Maliye Bakanlığına gönderilmiştir.

8. — Cumhuriyet Senatosu Nevşehir Üyesi Ragıp Üner'in Nevşehir ili merkeze bağlı Tepe köyüne su pompası verilmesi için bir çalışma yapıp yapılmadığına dair yazılı sorusu. (7/949) (Köy İşleri Bakanlığına gönderilmiştir.

9. — Cumhuriyet Senatosu Nevşehir Üyesi Ragıp Üner'in Nevşehir ili merkeze bağlı Boğaz köyü ile Kızılın köyüne telefon ve PTT acenteliği verilip verilmeyeceğine dair yazılı sorusu. (7/950) Ulaştırma Bakanlığına gönderilmiştir.

10. — Cumhuriyet Senatosu Nevşehir Üyesi Ragıp Üner'in Nevşehir ili merkeze bağlı Boğaz köyüne bir su deposu ile bu köy yolunun yapılması hususunda ne düşünüldüğüne dair yazılı sorusu. (7/951) Köy İşleri Bakanlığına gönderilmiştir.

11. — Cumhuriyet Senatosu Nevşehir Üyesi Ragıp Üner'in Türkiye'de kurulması kararlaştırılan afyon işleyecek alkoloid fabrikalarına dair yazılı sorusu. (7/952) Gıda - Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına gönderilmiştir.

12. — Cumhuriyet Senatosu Ankara Üyesi İbrahim Öztürk'ün Haymana ilçesinde inşaatı durdurulan «Kalp İmal Fabrikasına» dair yazılı sorusu. (7/953) Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına gönderilmiştir.

13. — Cumhuriyet Senatosu Niğde Üyesi Abdullah Emre İleri'nin Turizm ve TC Turizm Bankasının durumuna dair yazılı sorusu. (7/954) Turizm ve Tanıtma Bakanlığına gönderilmiştir.

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 15,00

BAŞKAN : Başkanvekili Fevzi H. Esatoğlu

DIVAN ÜYELERİ : Mustafa Çelik (Afyonkarahisar), Emanullah Çelebi (Tabii Üye)

BAŞKAN — 73 ncü Birleşimi açıyorum.

III. — YOKLAMA

BAŞKAN — Yoklama yapılacaktır.

(Yoklama yapıldı.)

BAŞKAN — Çoğunluğumuz vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Bundan sonra gelen üyelerin bir kâğıda «Buradayım» deyip, imzalayarak göndermelerini rica ediyorum.

IV. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

1. — *Erzincan Üyesi Niyazi Ünsal'ın, Doğu ve Güneydoğu Anadolu'daki aşiret kavgalarının nedenlerine dair gündem dışı demeci.*

BAŞKAN — Gündem dışı konuşma isteği var.

Önce Sayın Niyazi Ünsal'ın önergesini okutuyorum.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Doğu ve Güneydoğu Anadolu'daki aşiret kavgalarının nedenleri üzerinde gündem dışı konuşarak Cumhuriyet Senatosuna bilgi vermek ve ilgilileri uyarmak istiyorum.

Gereğine izainizi arz ederim.

Erzincan
Niyazi Ünsal

BAŞKAN — Buyurun Sayın Ünsal.

NIYAZI ÜNSAL (Erzincan) — Sayın Başkan, değerli üyeler;

Güneydoğu ve Doğu Anadolu Bölgesinde zaman zaman meydana gelen olaylara «aşiret kavgaları» denildiğini, sanıyorum hepimiz biliyoruz. Ben bu aşiret kavgalarının nedenlerine geçmeden önce özellikle bu aşiret sözcüğü üzerinde durmak istiyorum.

Sanıyorum ki, toplumumuz içerisinde «aşiret» deyişleriyle anılan küçüklü - büyüklü toplum gruplarının bulunması, o adla anılan toplumlardan çok onları bugünümüzde de «aşiret» sözcüğü ile dile getirmiş olmamızdan ötürü içinde bulunduğumuz düzeni ve topyekân bu düzene katkısı olan herkesi daha çok ilgilendirmektedir.

Ben, hükümetlerde ve özellikle Parlamento içerisinde bir kısım halkımızın Yirminci Asırda «aşiret»

sözcüğü ile nitelendirilmiş olmasını son derece üzücü buluyorum. Hiç kimsenin Türkiye'de yaşayan bir kısım halkımıza hâlâ ilk çağların düzeni içerisinde bulunan «aşiret» deyişleriyle nitelmesini ve bu küstüfere gelerek şu aşiretle şu aşiret arasında kavga çıktı, çatışma çıktı ya da şu şu olaylar meydana geldi diye söylemesini son derece yersiz, son derece üzerinde durulacak bir konu olarak ele alıyorum.

Değerli arkadaşlarım;

Bir düzen düşünün ki, asırlar geçmiş, hele bunun bir bölümü Cumhuriyet dönemi, demokrasi dönemi olarak kayıtlara geçmiş; ama toplumunu hâlâ aşiret olmaktan millet olma, ulus olma düzeyine getirememiş... Bu, elbette hepimizin öncelikle üzerinde duracağı bir durumdur.

Geçen hafta bir değerli arkadaşımız Doğu Anadolu'da meydana gelen aşiret kavgaları üzerinde durdu ve bir Bakanımızın o yöreden birtakım yurttaşlarımıza iş vermesini burada kınadı.

Sayın senatörler;

Yurttaşlarımıza okul götürmeyeceğiz, yol götürmeyeceğiz, hizmet götürmeyeceğiz, o yurttaşlarımıza anadilini, öz dilini öğretmeyeceğiz, ondan sonra geleceğiz burada kendilerine «aşiret» diyeceğiz ve Türkçe konuşamayan, okuma öğrenemeyen, daha doğrusu okuma öğretilmeyen yurttaşlarımıza «İş verdi, onlara görev verdi» diye bir Bakan burada eleştireceğiz... Buna sanıyorum kişi olarak, toplum olarak hiç hakkımız yoktur.

Doğu Anadolu'daki yurttaşlarımızı ulus olma bilincine getirmeyen varsa, getirmeyenler varsa bugün-

ne kadar hükümette bulunanlardır, bugüne kadar bu ülkeye hizmet ettim diyenlerdir. Eğer Kastamonu'ya giden ve dil bilmeyen, okuma bilmeyen 40 tane yurttaşımıza Bayındırlık Bakanı iş vermişse, onların da yurttaş olduğunu, insan olduğunu bu tutumuyla kanıtlamışsa, ona buralardan ancak biz teşekkür etmeliyiz.

Ne olacak yani; Güneydoğu Anadolu'da yıllar yılı insan yerine koymadığımız, yol götürmediğimiz, okul yapmadığımız, dil bilgisi, yurttaşlık bilgisi vermediğimiz insanların iş yönünden, hizmet yönünden bu denli ihmal edilmesi böylesine biraz daha sürsün gitsin mi? Bu işsizlik içerisinde, bu bakımsızlık içerisinde, bu hizmetsizlik içerisinde onları bırakıp, kendi işlerini, kendi sorunlarını kendi ilkel kuralları içerisinde (ki, aşiret kuralları içerisinde olduğunu Van'da çıkan bir yakın olayımızda da üzülerek, içimiz sızlayarak öğrenmiş bulunuyoruz) kendileri halletmeye kalkarsa; bu hiç bir zaman «aşiret» adıyla andığımız toplumun suçu değildir, günahı değildir, sorunu da değildir. Eğer bunda bir günah varsa, bir suç varsa, sorun varsa bu, bugüne kadar ülkeye şunca yıl hizmet ettik diyenlerin suçudur, günahıdır.

Ben görüyorum ki, şunca yıldır bu ülkeyi idare ettik diyenlerden gelip burya; «Falan yerde 40 tane dil bilmeyen insana Bayındırlık Bakanı görev vermiştir. Kastamonu'lular diyor ki, (Bunların burada işi ne?..)» Ne demektir, ben bu sözün anlamını değerli senatörler hiç kavrayamadım.

O dil bilmeyen insanlardan Almanya'ya, Avusturya'ya ve yurt dışına işçi olarak gönderdiklerimizin hiç birisine, sanıyorum ki, yurt dışındaki insanların, «Bunların burada işi ne?..» dememiştir. Ben Kastamonu halkından hiç birinin, Güneydoğu Anadolu Bölgesinden, dil bilmeyen yörelerden giden 40 kişiden birine, «Bunların burada işi ne?..» diye söylediğini de sanmıyorum.

Bu abarttığımız, istismar ettiğimiz birtakım durumlar gibi, sanıyorum ki, bu kürsüye istismar edilerek getirilen konulardan birisidir ve böyle olmasını diliyorum.

Değerli arkadaşlarım;

Hepinizin de takdir edeceğine inanıyorum; yurttaşlarımızı «aşiret» adı ile anmamız kadar utanç verici, düşündürücü bir iş olamaz. Bir kısım yerde uygarlıktan söz edeceğiz, Cumhuriyetten söz edeceğiz, demokrasiden söz edeceğiz, Anayasanın müesseselerinden söz edeceğiz, çift meclisli bir yönetim burada hüküm sürecek ve gelip burada yurttaşlarımızı «aşiret»

sözcüğü ile birbirimize anlatmaya ve değerlendirmeye çalışacağız... Bunların yaptıklarını kınamadan çok, sanıyorum ki, bunları bu halde bırakan bizlerin tutumunu kınamamız ve bunların üzerinde düşünmemiz lazım.

Herhalde onların hiç birisi aşiret olmayı istemiyorlar. Ulus olmayı çoktan istiyorlar; ama biz ulus ile aşiret bilincinin ayrılığını bugüne kadar onlara veremedik. Veremediğimiz için de kendi sorunlarını kendi kaba tutumları, ilkel tutumları içerisinde anlatmaya ve halletmeye kalkıyorlar.

Değerli arkadaşlarım;

Yine Şark illerinde yapılanlar çok üzücüdür. «Şark illerinde yapılan tatbikatlar bu üzücü olayları yapanların aklını başına çağırma» gibi Doğu'yu ilgilendiren, Şarklıları ilgilendiren bir deyim burada dinedik. Ben değerli arkadaşımın, öyle sanıyorum ki, anlatmak istediği durumu aşan bir ifade burada çıktı. Doğu illerinde yapılan davranışlar hangi yönlerden üzücü ise, yuvarlak sözlerle burada geçiştirilmeli, onlar tüm boyutları ile ayrıntıları ile burada bilgiye sunulmalıdır.

Doğu illerinde olduğu kadar Ülkemizin pek çok yerinde şu günlerde toplumda hepimizi üzen, toplumu ve tüm yönetenleri düşündürülen birtakım olaylar oluyor; ama bu olayların içerisinde ben, Doğuda özellik gösteren bir olayın olacağını sanmıyorum. Hele Doğu illerinde, Güneydoğu illerinde yapılan bir tatbikatın Doğu'da meydana gelen olaylarla ilgili bir tatbikat olacağını da sanmıyorum. O tatbikatın yapılış biçimi, o tatbikat hakkında anlatılanlar bizi son derece üzmüştür. Üzmekle de kalmamış, bizi üzülerek üzerinde duracağımız bir noktaya getirmiştir. Bu üzülerek üzerinde durduğumuz bir konuyu, bir kısım insanlar Doğu Anadolu'ya bağlamaya kalkarsa, Doğu Anadolu'nun halkına bağlamaya kalkarsa bunun üzerinde biz daha değişik açıdan durmak zorunda kalırız.

Bu tatbikatın yapıldığı görünümü ile uygulama biçimi ile olmamasını çok isterdik. Çünkü, bugüne kadar Türkiye'de askeri açıdan ya da emniyet güçleri açısından yapılan uygulamanın tam dışında bir görüntü ile böyle bir tatbikatın yapıldığını biz de üzülerek öğrendik; ama tekrar altını çize çize, üzerinde dura dura söylüyorum; bu tatbikatın Doğu Anadolu veya Güneydoğu Anadolu bölgesinde yaşayan halka bir gözdağı vermek için yapıldığını ve yapılabileceğini de hiç zannetmiyoruz, düşünemiyoruz bile. Bu, olsa olsa, Kastamonu'ya giden 40 kişinin

kınanması gibi, değerli arkadaşımızın burada, kendi düşüncesinin ürünü olmaktan uzağa veya öteye gidemez.

Değerli senatörler;

Ben, bu kısa konuşmamda Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinde yaşayan birtakım halkımıza yakıştırılan «aşiret» sözcüğünün, bundan böyle daha dikkatli kullanılmasını ve özellikle Yüce Senatonun kürsüsünden bir kısım halkımızın «aşiret» deyimiyile anlatılmış olmasını son derece yadırgadığımı ve aynı günlerde bu yadırganamın tutanaklara geçmesini sağlamak için söz aldım.

Eğer halkımızın bir bölümü aşiret çizgisinde kalmışsa, hâlâ kendi içinde ve kendi sorunları için aşiret düzenini uygulamaya kalkıyorsa, bu tutarsızlık, bu suç, bu ilkelik o yurttaşlarımızın hiç birini ilgilendirmez; bu, o yurttaşların tümünü yöneten düzeni ilgilendirir. Düzenin koyucuları, düzenin yürütücüleri ve düzenin bir yerde savunucuları da buradadır. Uyguladığımız düzenin ülkemizin hemen her köşesine eşitlik içerisinde gitmesini istediğinizi biliyorum ben; ama bu bilgimize rağmen, o bölgelerde yaşayan «aşiret» dediğimiz halkımıza da hizmetlerin çok büyük oranda gitmediğini de biliyorum. Halkımıza «aşiret» diyenlerin, Bayındırlık Bakanının dil bilmeyen, okuma öğrenmeyen yurttaşlarımızın elinden tutmasını kınayanların da bu ülkede uzun süre yönetimde bulduklarını da biliyorum. Samyorum ve inanıyorum ki, halkımızı o halde bırakanların, aşiret düzeyinde koyanların bu sözleri burada söylemeye hiç hakları yoktur. Onları o düzeyden kurtarıp, ulus olma çizgisine getirdiğimiz zaman onlar da, biz de bugünkü oluşumuzdan daha mutlu olacağız ve onlar bir gün sorunlarını kendi aralarında, aşiret düzeninin yönetim biçimi ile değil, Cumhuriyet düzeninin kuralları içerisinde çözmeye, halletmeye elbette çalışacaklarına inanıyorum.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederiz Sayın Ünsal.

2. — Elazığ Üyesi Cahit Dalokay'ın, 21.9.1978 tarihli Hürriyet gazetesinde neşredilen «Doğu Bölünüyor» başlıklı yazı hakkında gündem dışı demeci.

BAŞKAN — Gündem dışı konuşma isteği vardır. Sayın Cahit Dalokay'ın önergesini okutuyorum:

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

21 Eylül 1978 tarihli Hürriyet gazetesinin Cumhuriyet Senatosunu da muhatap kılan «Doğu bölünüyor» başlıklı yazısı hakkında 21.9.1978 günkü oturumda kısa bir gündem dışı konuşma yapmak istiyorum.

Arz ederim.

Elazığ Senatörü

Cahit Dalokay

BAŞKAN — Buyurun Sayın Dalokay.

CAHİT DALOKAY (Elazığ) — Sayın Başkan, Yüce Senatonun değerli üyeleri;

Bugün büyük bir gazetenin manşetinde yer alan ve ben de Doğunun bir evladı olarak, bütün olup bitenleri bilen bir kimse olarak elem ve ıstırap duyarak okuduğum, Yüce Senatomuzu da muhatap kıldığı bir hususta yüce huzurlarımızı kısaca işgal etmek istiyorum.

Bugün ülkemiz Cumhuriyet tarihinde görülmemiş bir kâbus ile bunaılmış, vatandaş yarımından tam bir endişe ve korku içinde, «Bunun sonu nereye varacak?» diye ümitsizce kara kara düşünmektedir.

Anarşi, terör ve bölücü hareketler Devleti yıkmayı hedef alarak kanun ve nizam hâkimiyetine meydan okumaktadır. Bütün bu huzursuzluklar yurt çapında sürdürülmek istenen bir fitnenin ülkeyi bölüp parçalamanın, milleti birbirine düşürmenin korkunç ve bedbaht provalarıdır. Bütün bu olayların kökünde yatan fikir ve hedef de Türkiye Cumhuriyeti Devletinin kaderinde oyun oynamaktır. Bu oyun için ise, İblisane bir niyet ve art düşünce ile ülkemizin, vatanımızın Doğu bölgesi bilhassa ve dikkatle, özellikle seçilmiştir.

Siyasi ajanların, bölücü mihrakların tahrik ve teşvik ettiği birtakım vatan hainleri ve millet düşmanları, asırlarca kader ve sevinci müstereken paylaşarak, sulh ve sükun içinde kardeşçe yaşayan vatanperver Doğulu vatandaşları birbirine düşürerek karanlık ve menhus emellerine ulaşmak istemektedirler.

Doğu ilerimizin birçoğunda vatandaş, gündüz endişe içinde, gece dışarı çıkamamaktadır. Yer yer patlamalar, silahlı taramalar, ideolojik siyasi cinayetler vatandaşı bizar etmiş ve yer yer bu patlama-

ları tahrik ve teşvik edenler büyük bir cüret kazanmışlardır ve Devlet güçlerine meydan okumaktadırlar.

Buraya kadar kısaca serdettiğimiz bu mütalâalar Hürriyet Gazetesinin bugünkü manşetinin bir hülasasıdır. Tarafsız basının bir büyük gazetesi olan Hürriyet Gazetesinin bugünkü manşetini dikkatlerinize sunuyorum; elem ve ıstırap içerisinde okuduğunuzun bir evlâdı olarak:

«Duyarlı bölgelerden geliyorum.» Duyarlı bölgelerden kasti Doğudur, Doğu Anadoludur, vatanımızın Doğu parçasıdır. «Sol, sağ, Alevi, Sünni, Kürt, Türk; bildiğiniz bilmediğiniz her türlü ayrılık tohumu ekiliyor.» Büyük bir gazete bunu söylüyor. «Yakında hasat da başlarsa hiç şaşırılmayalım» diyorlar. Yanı, yeşeriyor demek istiyor ve «Dikkat buyurunuz, Doğu bölünüyor, vatan bölünüyor» diyor ve burada bütün milleti, bütün kuruluşları ve bu arada özellikle...

MEHMET FEYYAT (İstanbul) — İstanbul'da da var.

CAHİT DALOKAY (Devamla) — Cumhuriyet Senatomuzu, Yüce Senatomuzu da göreve davet ediyor.

Sunuşu okuyorum, elem ve ıstırap duyarak okuyorum. Hepinizin bu elem ve ıstırapı duymamız lâzımdır; özellikle ben duyuyorum, Doğulu vatanperver parlamenterlerin duyması lâzımdır, mutlak ki duyuyorlar.

SÜLEYMAN EFE (Malatya) — Şeyhler de duyusun.

MEHMET FEYYAT (İstanbul) — Ağalar da duyusun.

CAHİT DALOKAY (Devamla) — Şeyh ve ağalar duyusunlar, o bizi alâkadar etmez; vatan parçalanıyor. Kim parçalıyor? Bunlara taviz verenler, bunları tahrik ve teşvik edenler parçalıyorlar...

SÜLEYMAN EFE (Malatya) — Şeyhlerden de şikâyet ediyorsunuz. (CHP sıralarından «Kimler parçalıyor?» sesleri)

CAHİT DALOKAY (Devamla) — Dinleyiniz lütfen, okuyorum. Kimin parçaladığı herkes tarafından biliniyor, herkesin malumudur.

SÜLEYMAN EFE (Malatya) — Büyük bir gazete manşeti diyerek..

BAŞKAN — Efendim, lütfen hatibe müdahale etmeyelim.

CAHİT DALOKAY (Devamla) — «Türkiye'nin Sayın Cumhurbaşkanına ve Cumhuriyet Senatosu-

nun Sayın Başkanı ve tüm üyelerine» diye gazete çağrıda bulunuyor. Büyük bir gazetedir, hepimiz okuduk...

MEHMET FEYYAT (İstanbul) — Demirel hakkında yazdıklarımı da okudun mu?

CAHİT DALOKAY (Devamla) — «Ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin Sayın Başkanı ile tüm üyelerine» diye bütün Devlet ricatını, bütün mesulleri göreve davet ediyor; hepinizin dikkatine sunuyorum bu manşeti.

Anayasamızın 3 nci maddesi, Türkiye Cumhuriyeti Devletinin ükesi ve milleti ile bütünlüğünü teminat altına almıştır. Bu haber karşısında, yurdun her yöresinde olup bitenler karşısında Hükümet ne düşünüyor, ne yapıyor? Nerede Cumhuriyet savcılarını; nerede ammenin müdafii Cumhuriyet savcılarını, Hükümet nerede .. Bunları soruyorum.

SÜREYYA ÖNER (Sirt) — Çok heyecanlanmışım.

CAHİT DALOKAY (Devamla) — Lütfen bu manşet hakkında Hükümet ve İçişleri Bakanı ne düşünüyor? Buraya gelip bizi teavir etsinler, bize izahatta bulunsunlar.

Hepinize saygılar sunarım. (AP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Dalokay.

3. — İstanbul Üyesi Mehmet Feyyat'ın, İçtüzüğün 115 nci maddesi gereğince zaptı sabık hakkında temci.

BAŞKAN — Efendim, geçen zabıt hakkında bir kerez var, okutuyorum.

Cumhuriyet Senatosu Sayın Başkanlığına

Konu : İçtüzük 115 nci maddesi gereğince zaptı sabık hakkında.

19 . 9 . 1978 günlü Birleşimindeki konuşmalarının zaptında kasti aşan ibarenin düzeltilmesine (Madde hatanın düzeltilmesine) müsaadelerinizi arz ederim.

İstanbul Senatörü
Mehmet Feyyat

BAŞKAN — Buyurun Sayın Feyyat, sadece düzeltceksiniz efendim.

MEHMET FEYYAT (İstanbul) — Sayın Başkan, sayın senatörler; Adalet Partisi Grupundan Sayın arkadaşım Orhan Çalış ile Sayın Baykara'ya teşekkür ederim...

BAŞKAN — Sayın Feyyat, sadece zaptı düzeltceksiniz.

MEHMET FEYYAT (Devamla) — Evet, ifiraz oradan gelmiştir, kendilerine teşekkür ederim.

Gerçekten zaptı teâkik edince, yanlış bir anlama müsait bir durum vardır, onu tashihen huzurunuza gelmiş oluyorum. «Sayın Bayındırlık Bakanı, bunu, vicdan azabının muhasebesini yapmakta idi ve bunu tartıştık. Gerçek muhâti bilen bir delikanlı g'bi, (Bir Bakan değ'i) o muhâti seven bir kimse olarak, Türkiye Cumhuriyetinin bir vatandaşı olarak üzüntüsünü duymakta idik.» sözü, yanlışlıkla başka manaya cebedecek nitelikte çıkmıştır. Bunun tashih için ikaz eden arkadaşlarıma teşekkür ederim. Zaten metnin tamamı böyle menfi bir manayı tazamanun etmiyor; fakat müsamaahanıza teşekkür ederim. Çünkü, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak, ırkçı olmamak, insancıl olmak, vatanperver olmak demektir...

BAŞKAN — Sayın Feyyat, Sayın Feyyat, düzeltiniz, tamam efendim.

MEHMET FEYYAT (Devamla) — Irkçılıktan, davarızmden azadedir.

Saygılarımla.

BAŞKAN — Sağolun, teşekkür ederiz Sayın Feyyat, gereği yapılacak.

MEHMET ALİ ARIKAN (Mardin) — Sayın Başkan, tersini söyledi de öyle mi geçti zapta?...

NIYAZI ÜNSAL (Erzincan) — Tersini söylemesi lâzımdı zapta bir şey geçmedi ki.

BAŞKAN — Efendim, «Vatandaşı olmanın» değil, «Türkiye Cumhuriyetinin bir vatandaşı olarak» dediler ve zaptı düzelttiler. Zabıtta «Vatandaşı olmanın» diye yazılmış.

MEHMET ALİ ARIKAN (Mardin) — Aynen söyledikleri zapta geçti.

BAŞKAN — Düzelmiş oluyor o suretle.

4. — Görev ile yurt dışına gidecek olan Devlet Bakanı Salih Yıldız'a, Adalet Bakanı Mehmet Can'ın vekillik etmesinin uygun görülmüş olduğuna dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi. (3/1474)

BAŞKAN — Gündeme geçiyoruz efendim.

Gündemin sunuşlar bölümünde tezkereler var, okutuyorum.

Bir Cumhurbaşkanlığı tezkeresi var, okutuyorum.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Görev ile yurt dışına gidecek olan Devlet Bakanı Salih Yıldız'ın dönüşüne kadar; Devlet Bakanlığına, Adalet Bakanı Mehmet Can'ın vekillik etmesinin, Başbakanın teklifi üzerine, uygun görülmüş olduğunu arz ederim.

Fahri S. Korutürk
Cumhurbaşkanı

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulmuştur.

5. — Görev ile yurt dışına giden Turizm ve Tanıtma Bakanı Alev Coşkun'a, Kültür Bakanı Ahmet Taner Kışlalı'nın vekillik etmesinin uygun görülmüş olduğuna dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi. (3/1478)

BAŞKAN — Bir başka Cumhurbaşkanlığı tezkeresi var, okutuyorum.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Görev ile yurt dışına giden Turizm ve Tanıtma Bakanı Alev Coşkun'un dönüşüne kadar; Turizm ve Tanıtma Bakanlığına, Kültür Bakanı Doç Dr. Ahmet Taner Kışlalı'nın vekillik etmesinin, Başbakanın teklifi üzerine, uygun görülmüş olduğunu arz ederim.

Sırrı Atalay

Cumhurbaşkanı Vekili

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulmuştur.

6. — Görev ile yurt dışına giden Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Turhan Feyzioğlu'na, İmar ve İskân Bakanı Ahmet Karaaslan'ın vekillik etmesinin uygun görülmüş olduğuna dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi. (3/1476)

BAŞKAN — Bir Cumhurbaşkanlığı tezkeresi var, okutuyorum efendim.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Görev ile yurt dışına giden Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Prof. Dr. Turhan Feyzioğlu'nun dönüşüne kadar; Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcılığına, İmar ve İskân Bakanı Ahmet Karaaslan'ın vekillik etmesinin, Başbakanın teklifi üzerine, uygun görülmüş olduğunu arz ederim.

Sırrı Atalay

Cumhurbaşkanı Vekili

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulmuştur efendim.

7. — Görev ile yurt dışına giden Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Faruk Sükan'a, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Mete Tan'ın vekillik etmesinin uygun görülmüş olduğuna dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi. (3/1481)

BAŞKAN — Bir başka Cumhurbaşkanlığı tezkeresi var, okutuyorum.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Görev ile yurt dışına giden Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Dr. Faruk Sükan'ın dönüşüne kadar; Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcılığına, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Dr. Mete Tan'ın vekillik etmesinin, Başbakanın teklifi üzerine, uygun görülmüş olduğunu arz ederim.

Sırrı Atalay

Cumhurbaşkanı Vekili

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulmuştur.

8. — Görev ile yurt dışına giden Maliye Bakanı Ziya Müezzinoğlu'na, Devlet Bakanı Hikmet Çetin'in vekillik etmesinin uygun görülmüş olduğuna dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi. (3/1483)

BAŞKAN — Bir Cumhurbaşkanlığı tezkeresi var, okutuyorum.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Görev ile yurt dışına giden Maliye Bakanı Ziya Müezzinoğlu'nun dönüşüne kadar; Maliye Bakanlığına, Devlet Bakanı Hikmet Çetin'in vekillik etmesinin, Başbakanın teklifi üzerine, uygun görülmüş olduğunu arz ederim.

Sırrı Atalay

Cumhurbaşkanı Vekili

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulmuştur.

9. — Görev ile yurt dışına gidecek olan Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Orhan Eyüboğlu'na, Köy İşleri ve Kooperatifler Bakanı Ali Topuz'un vekillik etmesinin uygun görülmüş olduğuna dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi. (3/1484)

BAŞKAN — Bir Cumhurbaşkanlığı tezkeresi var, okutuyorum :

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Görev ile yurt dışına gidecek olan Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Orhan Eyüboğlu'nun dönüşüne kadar; Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcılığına Köy İşleri ve Kooperatifler Bakanı Ali Topuz'un vekillik etmesinin, Başbakanın teklifi üzerine, uygun görülmüş olduğunu arz ederim.

Sırrı Atalay

Cumhurbaşkanı Vekili

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulmuştur.

10. — Görev ile yurt dışına gidecek olan Devlet Bakanı Lütfi Doğan'a, Devlet Bakanı Ahmet Şener'in vekillik etmesinin uygun görülmüş olduğuna dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi. (3/1485)

BAŞKAN — Bir Cumhurbaşkanlığı tezkeresi var, okutuyorum :

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Görev ile yurt dışına gidecek olan Devlet Bakanı Dr. Lütfi Doğan'ın dönüşüne kadar; Devlet Bakanlığına, Devlet Bakanı Ahmet Şener'in vekillik etmesinin, Başbakanın teklifi üzerine, uygun görülmüş olduğunu arz ederim.

Sırrı Atalay

Cumhurbaşkanı Vekili

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulmuştur efendim.

11. — Görev ile yurt dışına gidecek olan Yerel Yönetim Bakanı Mahmut Özdemir'e, Köy İşleri ve Kooperatifler Bakanı Ali Topuz'un vekillik etmesinin uygun görülmüş olduğuna dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi. (3/1486)

BAŞKAN — Bir Cumhurbaşkanlığı tezkeresi var, okutuyorum.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Görevle yurt dışına gidecek olan Yerel Yönetim Bakanı Mahmut Özdemir'in dönüşüne kadar; Yerel Yönetim Bakanlığına, Köy İşleri ve Kooperatifler Bakanı Ali Topuz'un vekillik etmesinin, Başbakanın teklifi üzerine, uygun görülmüş olduğunu arz ederim.

Sırrı Atalay

Cumhurbaşkanı Vekili

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulmuştur.

12. — Görev ile yurt dışına giden Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Mete Tan'a, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Faruk Sükan'ın vekillik etmesinin uygun görülmüş olduğuna dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi. (3/1487)

BAŞKAN — Bir Cumhurbaşkanlığı tezkeresi var, okutuyorum.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Görev ile yurt dışına giden Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Dr. Mete Tan'ın dönüşüne kadar; Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığında Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Dr. Faruk Sükan'ın vekillik etmesinin, Başbakanın teklifi üzerine, uygun görülmüş olduğunu arz ederim.

Sırrı Atalay

Cumhurbaşkanı Vekili

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulmuştur.

13. — Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Turhan Feyzioğlu'nun, görevinden çekilmesi nedeniyle Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcılığına, Devlet Bakanı Hikmet Çetin'in vekillik etmesinin uygun görülmüş olduğuna dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi. (3/1489)

BAŞKAN — Bir tezkere var, okutuyorum :

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Prof. Dr. Turhan Feyzioğlu'nun görevinden çekilmesi nedeniyle boşalan Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcılığına, Anayasanın 106 ncı maddesi gereğince, Devlet Bakanı Hikmet Çetin'in vekillik etmesinin, Başbakanın teklifi üzerine, uygun görülmüş olduğunu arz ederim.

Sırrı Atalay

Cumhurbaşkanı Vekili

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulmuştur efendim.

14. — *Anayasa Mahkemesinde açık bulunan bir asıl ve bir yedek üye seçimi.*

BAŞKAN — Bir yazı var, okutuyorum :

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Anayasa Mahkemesinin Cumhurbaşkanlığı Kontenjanından boş bulunan üyeliğine Cumhurbaşkanlığınca seçilmiş bulunduğundan, Cumhuriyet Senatosundaki adaylığımı geri aldığımı bilgilerinize saygı ile arz ederim.

Nahit Saçlıoğlu

(Emekli Hâkim, Kıdemli Albay, Askeri Yarğtay eski Başsavcısı, halen Anayasa Mahkemesi Üyesi)

BAŞKAN — Efendim, bu gündemimizin Anayasa Mahkemesinde açık bulunan bir asıl ve bir yedek üye seçimi ile ilgili maddesi geldiğinde gereği yapılacaktır.

MUSTAFA FAHRİ DAYI (Manisa) — Bu konu ile ilgili olarak Anayasa ve Adalet Komisyonu adına söz istiyorum.

BAŞKAN — Efendim, bu tezkereler okunduktan sonra bu konuyla ilgili olarak size söz vereceğim.

15. — *Cumhurbaşkanınca S. Ü. Grubu Başkanlığının, Nermin Abadan Unat, Fahri Çoker, Hilmi Fırat, Adnan Başer Kafaoğlu ve Halil Tunç'un gruplarına katıldıklarına dair tezkeresi. (3/1488)*

BAŞKAN — Bir yazı var, okutuyorum efendim.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Cumhurbaşkanınca, Cumhuriyet Senatosu Üyeliğine seçilen, adları aşağıda yazılı sayın üyeler Grupumuza katılmışlardır.

Gereğini arz ederim.

Saygılarımla.

Cumhurbaşkanınca Seçilen
Senatörler Grubu Başkanı
Zeyyat Baykara

1. Nermin Abadan Unat
2. Fahri Çoker
3. Hilmi Fırat
4. Adnan Başer Kafaoğlu
5. Halil Tunç

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulur efendim.

14. — *Anayasa Mahkemesinde açık bulunan bir asıl ve bir yedek üye seçimi. (Devam)*

BAŞKAN — Sayın Anayasa Adalet Komisyonu Sözcüsü Fahri Dayı, buyurunuz efendim.

ANAYASA VE ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MUSTAFA FAHRİ DAYI (Manisa) — Sayın Başkan, Cumhuriyet Senatosunun değerli üyeleri;

Biraz evvel Başkanlık Divanının sunuşları arasında okunan bir yazıdan öğrendiğimize göre, Genel Kurula Anayasa ve Adalet Komisyonu Divanı olarak üç asıl isim bildirmiştik. Bunlar arasında Sayın Nahit Saçlıoğlu da vardı. Kendileri, Cumhurbaşkanınca Anayasa Mahkemesine üye seçilmiş olmaları nedeniyle adaylıktan vazgeçtiklerini bildiren tezkereyi Başkanlık Divanına sunmuşlar ve bu sunuş da bilgilerinize arz edilmişti.

Bu nedenle asıl üye seçimi Genel Kurula üç aday olarak arz etmemiz gerekiyor. Şimdi aday adedi ikiye inmiştir. Raporumuzun, asıl üye seçimiyle ilgili olan kısımda işlemi tamamlamak üzere yalnız o kısmı geri alıyoruz. Yedek üye seçimi yapılabilir, asıl üyelik kısmına müteallik rapor kısmını geri alıyoruz, işlemleri tamamlayacağız.

Bunu arz etmek için söz almıştım.

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Dayı.

Efendim, Anayasa ve Adalet Komisyonu Sözcüsünün bildirdiği şekilde bu raporu sadece Anayasa Mahkemesi yedek üyeliği seçimine hasretmek suretiyle gündemde bırakıyoruz, asıl üyelik seçimi için raporun o kısmını iade ediyoruz.

16. — *Cumhuriyet Senatosu Bursa Üyesi Şebip Karamullaoğlu'nun, Bakırköy Akıl Hastanesinde cereyan ettiği söylenen olaylarla ilgili Senato araştırması isteyen önergesi. (10/79)*

BAŞKAN — Araştırma önergeleri var, okutuyorum.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Bakırköy Akıl Hastalıkları Hastanesi ile alakalı yayınların tespit ettiği durum ve Hastanede cereyan ettiği söylenen olaylar yüz kızartıcıdır. Yıllardır devam ettiği anlaşılan bu durumun elbette müsebbip ve sorumluları vardır. Bihassa eski Başhekim Bayülkem'in hastane yönetiminde mesuliyet payının ağırlığı kuşkusuz bende mevcuttur.

Gerçeğin tam anlamıyla meydana çıkması için o dönem ve bugünkü dönemle ilgili bir Senato Araştırması yapılmasını saygılarımızla arz ederim.

Bursa

Şebip Karamullaoğlu

BAŞKAN — Gereği yapılacaktır.

17. — *Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanlığınca S. Ü. Hüsamettin Çelebi'nin TÖB - DER'deki oluşum gelişimlerle ilgili Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/80)*

BAŞKAN — Bir araştırma önergesi var, okutuyorum.

Yalnız önerge uzun olduğu için, Sayın Kâtip Üye arkadaşımın bunu oturarak okumasını oylarınıza arz ediyorum : Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Cumhuriyet Senatosu Sayın Başkanlığına

Atatürk, Cumhuriyetin korunması görevini Türk gençliğine, gençliğinin yetiştirilmesi görevini de öğretmenlere vermiştir.

Bu nedenle, öğretmenler, Türk gençlerini, Anayasada belirtilen Atatürk milliyetçiliği anlayışına göre ve sağlam - çağdaş bilgilerle yetiştirmek durumdadırlar. Öğretmenler, bu görevleri dolayısıyla toplum geleceğinin mimarlarıdır. Öyle olmak ve kalmak zorundaki kamu görevlileridir.

Kuşkusuz ki, ülkenin okumaş insanları olarak öğretmenlerin de kişisel siyasi ya da ideolojik eğilimleri olacaktır. Bu doğaldır, ama bu eğilimlerini görevlerine yansıtılmaları, halk önündeki eylemlerinde saklı tutmaları da esastır. Öğretmenler, ancak böyle davranabildikleri, takdirde ana-babalara ve milletin tümüne güven verebilirler, saygı toplayabilirler.

Oysa, bu önergenin görüşülmesi sırasında ayrıntılarıyla anlatılacağı üzere, yüzbinlerce Türk öğretmenini temsil iddiasında olan ve kısaca TÖB - DER adını taşıyan kuruluşun Ankara'da yapılan son genel kurulundan kamuoyumuza çok kötü ve düşündürücü görüntüler yansımıştır. TÖB - DER yöneticilerinin ihanet sayılabilecek bir anlayış ve tutum içinde oldukları görülmüştür. Onların, öğretmenlik mesleğinin toplumdaki görmesi doğal olan saygıya layık olmadıkları ortaya çıkmıştır. Bu yöneticilerdeki anlayış ve tutumun, Devle'tin bütünlüğü, milletin birliği, milli güvenlik ve toplumun geleceği yönlerinden büyük tehlikeler taşıdığını herkes görmüştür.

Nitekim, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Sayın Turhan Feyzioğlu, TÖB - DER Genel Kurulunun bitişinden bir gün sonra, 26 Ağus'os 1978 tarihinde, İstanbul'da düzenlediği basın toplantısında, TÖB -DER'in Genel Kurulunda, «Türkiye'yi parçalamak amacı güdenlerin maskesiz olarak ortaya çıktıklarını» söylemiştir. Söz konusu toplantıyı izlemekle görevli hükümet temsilcisince verilen raporu görmüş ve incelemiş olarak konuşması doğal olan Başbakan Yardımcısı Feyzioğlu «Komünist eylemlerin Rus çizgisinde mi, Komünist Çin çizgisinde mi yapılması gerektiği konusunda kavgalar verildiğini» de belirtmiştir. Bu değerlendirmeyi yapan Başbakan

Yardımcısı, yarattığı büyük tehlikeler yüzünden, TÖB - DER'in derhal kapatılması gerektiğini anlatmıştır. Konunun direkt ilgililerince izlenen tutumdan yakınan Başbakan Yardımcısı, TÖB - DER'in mahkeme kararı beklemeden idari kararla derhal kapatılmasını istemiş, Anayasa'nın 29 ve Dernekler Kanununun 45 nci maddelerinin idareye bu yetkiyi verdiğini belirtmiştir. Hükümet üyesi olan ve elbette ki çok şeyi herkesten çok bilmek durumunda bulunan Başbakan Yardımcısı Feyzioğlu, bu yola gidilmesinde gecikilmesinin mevcut sakıncaları büyüteceğini vurgulamıştır.

Öte yandan, TÖB - DER Genel Kurulundaki hiziplerden «Halkçı Eğitimciler» adını taşıyanına yakınlığı öne sürülen CHP'nin Genel Sekreter Yardımcılarından Sayın Orhan Birgit de aynı gün verdiği demeçte Feyzioğlu'nu teyit etmiştir.

Sayın Birgit, TÖB - DER'in bir meslek hatta kütle örgütü olmaktan hızla uzaklaştığını belirtmiştir. Orhan Birgit'in bu sözleri bir gerçeği yansıtmaktadır.

Ama TÖB - DER'in aynı hızla nereye gitmekte olduğunun, Türk gençleriyle birlikte toplumumuzun geleceğini nereye götürmek istediğinin acele olarak tespiti şarttır. TÖB - DER yönetiminin bütün öğretmenlerin düşüncelerini yansıtmadığını göstererek, öğretmenlerin toplum içindeki saygınlıklarını korumakta milli yarar vardır. Milletçe sözlener ve iktidarın iki yetkili yöneticisince açıklıkla teyit olunan gelişim ve oluşumların incelenmesi, alınacak önlemlerin tespiti zorunludur.

Bu nedenle, TÖB - DER'deki oluşum ve gelişimlerle ilgili bir Senato Araştırması açılmasını öneriyorum.

Saygılarımla.

27 . 8 . 1978

Cumhurbaşkanınca S. Ü.

Hüsamettin Çelebi

BAŞKAN — Gereği yapılacaktır efendim.

18. — Cumhuriyet Senatosu Eskişehir Üyesi Ömer Ucuza ve iki arkadaşının polis teşkilatı ve görevlerine dair Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/81)

BAŞKAN — Bir araştırma önergesi daha var okutuyorum.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Devletin içişlerini ve yurttaki iç güvenliği sağlamakla görevli İçişleri Bakanlığı, kendisine bağlı güvenlik kuruluşlarıyla birlikte 1978 yılında, 1978 Bütçesi ile bu fedakâr millete 6,5 milyar liraya mal olmak-

tadır. 6,5 milyarın 8 aylık karşılığı 4 milyar lira harcanmıştır.

«İç güvenliği sağlayacağız, anarşinin kökünü kurutacağız, anaların gözyaşlarını dindireceğiz» diyerek Hükümeti işgal edenlerin taahhütleriyle yaptıkları güvenlik hizmetleri karşısında «El insaf» demekten her partiden her vatandaş kendisini alamamakta, Hükümeti ve İçişleri Bakanlığını da affetmemektedir.

İçişleri Bakanlığı, bilhassa polis kesiminde bakanlık otoritesini yitirmiş, Emniyet Genel Müdürlüğü de genel emniyetle görevli olduğunu unutup ve bu görevi bir tarafa atıp adeta bir derneğe dönüşmüştür.

POL - DER denen malum ve maruf dernek ne hazindir ki, hem Emniyet Genel Müdürlüğüne, hem de İçişleri Bakanlığına hâkim olmuş, hatta «Hükümet gider, POL - DER kalır» gibi sözlü çıkışlarla Hükümete ve Devlete meydan okuduğu bir ortama kadar gelmiştir. Böyle bir ortamda bu davranışların sahiplerinden, kırk yıldır meri olan 2559 ve 654 sayılı Kamun hükümlerinin yerine getirilmesini beklemek mümkün değildir.

Bu kanunlara göre, görevini yapmaya çalışan, Devlete ve Cumhuriyete sadakatını ispat için canı pahasına gayret sarf eden polis âmir ve memurları POL - DER denen derneğe üye olmamış diye geçen 8 ay içinde herbiri en az birkaç defa oradan oraya nakilleri yapılmak suretiyle her bakımdan çökertme ve meslekten ayrılmaya icbar etme gibi bir sistem oluşturulmuş, bu nedenle de polis teşkilatı tamamen zaafa uğratılmıştır.

Milletin mal ve can güvenliğinin teminatı olan polis teşkilatının böylesine zaafa sürüklenmesine ve kendisinden beklenen görevi ifa edememesine sebebiyet veren tutum ve davranışlarla, alınacak gerekli tedbirlerin tespiti için, Anayasanın 88 ve Cumhu-

riyet Senatosu İçtüzüğü'nün 133 ncü maddelerine göre Cumhuriyet Senatosu Araştırması açılmasını arz ederiz.

Cahit Dalokay	Ömer Ucuzal
C. Senatosu	C. Senatosu
Adalet Partisi	Adalet Partisi
Grup Başkanvekili	Grup Başkanı
Macit Zeren	
Amasya Senatörü	

BAŞKAN — Gereği yapılacaktır efendim.

19. — Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun 19 . 9 . 1978 tarihinde New York'ta başlayacak olan 33 ncü dönem toplantılarına katılmaları uygun görülen üyelere dair Başbakanlık tezkeresi. (3/1492)

BAŞKAN — Başbakanlıktan gelen bir yazı var, okutuyorum.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun 19.9.1978 tarihinde New York'ta başlayacak olan 33 ncü dönem toplantılarına ilişkin listede adları yazılı parlamenterlerimizin de katılmaları uygun görülmüştür.

Bu konuda Anayasamızın 78 nci maddesine göre alınacak kararın gönderilmesini izinlerine sunarım.

Bülent Ecevit
Başbakan

Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun 33 ncü dönem toplantısına katılacak parlamenterlerin listesidir:

Parlamenterler :

Cumhuriyet Senatosu Milli Birlik Grubu Üyesi
Ahmet Yıldız.

Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca S. Ü. Grubu Üyesi Namık Kemâl Şentürk.

Cumhuriyet Halk Partisi Senatörü Ziya Gökalp
Mülâyim.

Adalet Partisi Senatörü İhsan Sabri Çağlayangil.
Millî Selâmet Partisi Senatörü Ali Oğuz.

BAŞKAN — Başbakanlık tezkeresinde isimleri geçen parlamenterlerin New York'ta başlayacak olan 33 ncü dönem toplantılarına katılmalarına izin verilmesini kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

V. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1. — Gemilerin Tonilatolarını Ölçme 1969 Uluslararası Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Mali ve İktisadi İşler ve Dışişleri, Turizm ve Tanıtma ko-

misyonerleri raporları. (M. Meclisi : 1/37; C. Senatosu : 1/573) (S. Sayısı : 815) (1)

(1) 815 S. Sayılı Basmayazı tutanağın sonuna eklidir.

2. — *Avrupa Sosyal Güvenlik Kodunun Onaylanmasının Uygun Bulunduğu hakkında Kanun tasarisinin Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Sosyal İşler ve Dışişleri, Turizm ve Tanıtma komisyonları raporları. (M. Meclisi : 1/109; C. Senatosu : 1/571) S. Sayısı : 816) (1)*

BAŞKAN — Dışişleri Komisyonu Başkanlığının bir yazısı var, okutuyorum efendim.

Yüksek Başkanlığa

Gündemin iki defa görüşülecek işler bölümünde yer alan, 815 S. Sayılı Gemilerin Tonilatolarını Ölçme 1969 Uluslararası Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında Kanun tasarısı ile 816 S. Sayılı Avrupa Sosyal Güvenlik Kodunun onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında Kanun tasarılarının bir an evvel görüşülüp yürürlüğe konulmasında fayda görülmektedir.

Adı geçen Kanun tasarılarının önemine binaen, Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Saygılarımla.

**Dışişleri Komisyonu Başkanı
Prof. Dr. Ziya Gökalp Mülâyim**

BAŞKAN — Gündemin «İki Defa Görüşülecek İşler» bölümünde yer alan 815 S. Sayılı Gemilerin Tonilatolarını Ölçme 1969 Uluslararası Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğu hakkındaki kanun tasarısının öncelikle görüşülmesini kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öncelikle görüşülmesi kabul edilmiştir.

Bu kanun tasarısının ivedilikle görüşülmesini kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın Komisyon Başkanı Ziya Gökalp Mülâyim?... Buradalar.

Hükümeti temsilen Dışişleri Bakanlığının 21 Eylül 1978 tarihli ve 4636 sayılı yazısıyla Denizcilik ve Havacılık Sorunları Dairesi Başkanvekili Turhan Fırat görevlendirilmiştir; yetki belgesi Divana sunulmuştur.

Komisyon Başkanı ve Sözcüsü ve Hükümet temsilcisi yerlerini aldılar.

815 S. Sayılı Kanun tasarısının görüşülmesine geçiyoruz.

Dışişleri Turizm ve Tanıtma Komisyonunun konu ile ilgili olan raporun okunmasını isteyenler?...

(1) 816 S. Sayılı Basmayazı tutanağın sonuna eklidir.

Okunmamasını isteyenler?... Raporun okunmaması kabul olunmuştur.

Tümü üzerinde söz isteyen var mı efendim?... Yok.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir. Maddeleri okutuyorum efendim.

Gemilerin Tonilatolarını Ölçme 1969 Uluslararası Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı

Madde 1. — Uluslararası İstisari Denizcilik Teşkilatı (IMCO)'nca hazırlanıp 23.6.1969 tarihinde Londra'da yapılan bir konferansta kabul edilen Gemilerin Tonilatolarını Ölçme Uluslararası Sözleşmesinin onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN — 1 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum... Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum.

Madde 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Söz isteyen?... Yok. 2 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2 nci madde kabul edilmiştir.

3 ncü maddeyi okutuyorum.

Madde 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen?... Yok. Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler.. Kabul etmeyenler... 3 ncü madde kabul edilmiştir. Ayrıca açık oya sunulacaktır.

Tümü üzerinde söz isteyen var mı efendim?... Yok. Tümünü oylarınıza sunuyorum efendim. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2. — *Avrupa Sosyal Güvenlik Kodunun Onaylanmasının Uygun Bulunduğu hakkında Kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Sosyal İşler ve Dışişleri, Turizm ve Tanıtma komisyonları raporları. (M. Meclisi : 1/109; C. Senatosu : 1/571) S. Sayısı : 816) (1)*

BAŞKAN — Dışişleri Komisyonu Başkanının yazısında sözü geçen 816 S. Sayılı Avrupa Sosyal Güvenlik Kodunun Onaylanmasının Uygun Bulunduğu hakkında Kanun tasarısının öncelikle görüşülmesini kabul edenler... Kabul etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

(1) 816 S. Sayılı Basmayazı tutanağın sonuna eklidir.

İvedilikle görüşülmesini kabul edenler... Kabul etmeyenler... İvedilikle görüşülmesi kabul edilmiştir.

Bu Kanunun müzakeresinde Dışişleri Bakanlığını temsilen, Sosyal İşler Dairesi Reisi Vekili Ergun Sav yetkili kılınmıştır, tezkeresi okundu; Ergun Sav Bakanlık Temsilcisi olarak yerini aldı.

816 S. Sayılı Kanun tasarısının tümü üzerinde söz isteyen?... Yok.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler.. Kabul etmeyenler... Maddelere geçilmesi kabul edilmiştir.

Birinci maddeyi okutuyorum.

Avrupa Sosyal Güvenlik Kodunun Onaylanması Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı

Madde 1. — Avrupa Konseyince kabul edilmiş olup 13 Mayıs 1964 tarihinde Strasbourg'ta imzalanmış bulunan Avrupa Sosyal Güvenlik Kodunun IV. ve VII. Bölümleri dışında kalan bütün bölümlerinin onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen?... Yok. Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1 nci madde kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum.

Madde 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen?... Yok. Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2 nci madde kabul edilmiştir.

3 ncü maddeyi okutuyorum.

Madde 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen?... Yok. Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler.. Kabul etmeyenler... 3 ncü madde kabul edilmiştir.

Tümü üzerinde söz isteyen?... Yok. Tümünü oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Tümü kabul edilmiştir. Ayrıca açık oya sunulacaktır.

IV. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

14. — Anayasa Mahkemesinde açık bulunan bir asıl ve bir yedek üye seçimi. (Devam)

BAŞKAN — Şimdi efendim, gündemin Anayasa Mahkemesinde açık bulunan üyelerin seçimi ile ilgili maddesine geçiyoruz.

Burada Komisyon sözcüsünün biraz evvel belirttiği gibi, asıl üyelikle ilgili rapor geri alınmıştır. Yedek üyelikle ilgili olarak seçim yapılacaktır.

ERDOĞAN BAKKALBAŞI (Konya) — Sayın Başkan, yedek adayları bir daha okuyalım efendim.

BAŞKAN — Adayların isimlerini okuyorum efendim :

«Dr. Yılmaz Aliefendioğlu (Damıtay 13 ncü Dairesi Üyesi)

Mahmut Acar (Aydın Barosunda kayıtlı Avukat)

Sacit Çetintaş (Yargıtay 9 ncü Hukuk Dairesi Üyesi)»

Zarflar ve oy pusulaları dağıtıldı.

REŞAT OĞUZ (Antalya) — Sayın Başkan zati devletlerinizin ifade buyurdıkları isimleri tam olarak hafızamıza nakşedemedik efendim, bir daha lütfeder misiniz?

BAŞKAN — Peki efendim, adayların isimlerini tekrar okuyorum; yazmak isteyen arkadaşlarımız yazsınlar.

(Yedek adayların isimleri tekrar okundu)

TALÂT DOĞAN (Rize) — Sayın Başkan, bir kişi mi yazacağız?

BAŞKAN — Üç aday içinden bir kişi yazılacaktır efendim.

Efendim, Tasnif Heyeti için ad çekiyorum:

Sayın Tahsin Türkay?... Yoklar.

Sayın Reşat Oğuz?... Buradalar.

HİKMET SAVAŞ (Eskişehir) — Ben gönüllüyüm Sayın Başkan.

BAŞKAN — Peki efendim.

Sayın Oral Karaoğlu?... Yoklar.

Sayın Naim Taşan?... Yok.

Sayın Mehmet Feyyat?... Burada.

Sayın Reşat Oğuz, Sayın Mehmet Feyyat, Sayın Hikmet Savaş Anayasa Mahkemesine yedek üye seçiminde Tasnif Kurulu olarak seçilmişlerdir.

Efendim yeniden dikkatinizi çekiyorum : Dağıtılmış bulunan mühürlü kâğıda üç adaydan bir tanesi yazılacak.

ZİHNİ BETİL (Tokat) — Sayın Başkan, iki oylama var, birinin küresi dolaştırıldı, öbürününkü dolaştırılmadı.

BAŞKAN — O da dolaştırıyor efendim.

Tasnif Kurulu lütfen yerini alsın efendim.

Efendim, ad okumak suretiyle baştan başlayarak oylamaya başlıyoruz.

(Cumhurbaşkanınca S. Ü. Nermin Abadan Unat'tan başlanarak oylar toplandı.)

BAŞKAN — Oyunu kullanmayan sayın üyeler lütfen oylarını kullansınlar efendim.

Efendim, Anlaşmalarla ilgili Kanun tasarıları için yapılan açık oylamada oyunu kullanmayan sayın üye varsa lütfen oylarını kullansınlar.

Seçim için oyunu kullanmayan sayın üye var mı efendim?... Yok.

Anayasa Mahkemesi yedek üyeliği için yapılan oylama işlemi bitmiştir efendim.

Açık oylama için oyunu kullanmayan sayın üye var mı efendim?... Yok.

Açık oylama işlemi de bitmiştir efendim.

MEHMET FEYYAT (İstanbul) — Sayın Başkan, bu konuda usul hakkında bir şey arz edebilir miyim?

BAŞKAN — Oradan söyleyin efendim.

MEHMET FEYYAT (İstanbul) — Oylama ile ilgili.

BAŞKAN — Oylama bitmiştir efendim, tasnif yapıyor.

MEHMET FEYYAT (İstanbul) — Asil üyelerin de seçime iştirak etmesi lâzımdır.

BAŞKAN — O ayrı efendim, sırası geldiğinde rapor müzakere edildiği zaman söylersiniz düşüncenizi.

MEHMET FEYYAT (İstanbul) — Gerek yoktu geri almaya, ben o kanaattayım.

BAŞKAN — Geri aldık o raporu,

(Oyların ayrımı yapıldı.)

BAŞKAN — Açık oylama sonuçlarını arz ediyorum :

815 Sıra Sayısında kayıtlı Gemilerin Tonilatolarını Ölçme 1969 Uluslararası Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu hakkında Kanun tasarısının açık oylamasına (133) sayın üye katılmış ve (133) kabul oyu çıkmış tasarı kanunlaşmıştır. Hayırlı olmasını dilerim.

816 Sıra Sayısında kayıtlı Avrupa Sosyal Güvenlik Kodunun Onaylanmasının Uygun Bulunduğu hakkında Kanun tasarısının açık oylamasına (131) sayın üye katılmış ve (131) kabul oyu çıkmış, bu Kanun tasarısı da kanunlaşmıştır. Hayırlı olmasını dilerim.

Anayasa Mahkemesine bir yedek üye seçimine dair Tasnif Kurulunun tutanağını okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Anayasa Mahkemesine bir yedek üye seçimine 71 sayın üyenin katıldığı anlaşıldığından oy tasnifi yapılmamıştır.

Arz olunur.

Antalya

Reşat Oğuz

İstanbul

Mehmet Feyyat

Eskişehir

Hikmet Savaş

BAŞKAN — Anayasa Mahkemesi yedek üyeliği seçimine (71) üyenin katılmış olduğu anlaşıldığından ve bu suretle yeter sayının bulunmadığı görüldüğünden, 26 Eylül 1978 Salı saat 15.00'te toplanmak üzere Birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati : 16.28

Gemilerin Tonilatolarını Ölçme 1969 Uluslararası Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısına Verilen Oyların Sonucu (S. Sayısı : 815)

(Kanunlaşmıştır.)

Üye sayısı : 184
Oy verenler : 124
Kabul edenler : 124
Reddedenler : —
Çekinseler : —
Oya katılmayanlar : 60
Açık üyelikler : —

(Kabul Edenler)

TABİİ ÜYELER

Ekrem Acuner
Refet Aksoyoğlu
Mucip Ataklı
Emanullah Çelebi
Vehbi Ersü
Suphi Gürsoytrak
Kadri Kaplan
Suphi Karaman
Kâmil Karavelioğlu
Sami Küçük
Sezai O'Kan
Fahri Özdişek
Mehmet Özgüneş
Haydar Tunçkanat
Ahmet Yıldız
Muzaffer Yurdakuler
ADANA
Hayri Öner
Mehmet Ünalı
AFYONKARAHİSAR
Kâzım Karaağaçlıoğlu
ANKARA
Uğur Alacakaptan
Mehmet Atif Benderlioğlu
Ergün Ertem
Cengizhan Yorulmaz
ANTALYA
Reşat Oğuz
ARTVİN
Recai Kocaman
AYDIN
A. Metin Taş
BALIKESİR
Hikmet Aslanoğlu
Raif Eriş

Nejat Sarlıcalı
BOLU
Neş'et Akmandor
Orhan Ataullah Çalış
BURDUR
Ekrem Kabay
BURSA
İ. Sabri Çağlayangil
Şebip Karamullaoğlu
Barlas Küntay
ÇANAKKALE
İmadettin Elmas
ÇANKIRI
Gürhan Titrek
ÇORUM
Abdullah Ercan
Safa Yalçuk
DENİZLİ
Baha Akşit
DİYARBAKIR
Selâhattin Cizrelioğlu
EDİRNE
Süleyman Sırrı Ergun
ELAZIĞ
M. Cahit Dalokay
Hasan İldan
ERZİNCAN
Niyazi Ünsal
ERZURUM
Sakıp Hatunoğlu
Hilmi Nalbantoğlu
ESKİŞEHİR
Hikmet Savaş
Ömer Ucuzal
GAZİANTEP
Selâhattin Çolakoğlu

Mehmet Kılıç
GİRESUN
Ali Cüceoğlu
Hayrettin Erkmen
HAKKÂRİ
Naci Cidal
HATAY
Mustafa Deliveli
Kemal Kılıçoğlu
İÇEL
İsmail Çataloğlu
İSTANBUL
Solmaz Belül
Rahmi Erdem
Fevzi Hakkı Esatoğlu
Mehmet Feyyat
Besim Üstünel
İZMİR
Nurhan Artemiz
Şeref Bakşık
Mehmet Münir Daidal
Kâmrân Erkmenoğlu
Süleyman Tuncel
KAHRAMANMARAŞ
Rıza Akgün
KARS
Yusuf Ziya Ayrım
Muzaffer Şamiloğlu
KASTAMONU
Ali Münif İslâmoğlu
Mehmet Seydibeyoğlu
KAYSERİ
Ziya Müezzinoğlu
KIRKLARELİ
Beyti Arda

KIRŞEHİR
E. Akıp Aksaç
KOCAELİ
Abdullah Köseoğlu
Lütfi Tokoğlu
KONYA
Mukbil Abay
Erdoğan Bakkalbaş
Muzaffer Demirtaş
KÜTAHYA
Ahmet Özmumcu
MALATYA
Süleyman Efe
Hamdi Özer
MANİSA
Mustafa Fahri Dayı
Mehmet Tefvik Elmas-
yazar
MARDİN
Mehmet Ali Arıkan
Saat Mehmetoğlu
MUĞLA
Fevzi Özer
NEVŞEHİR
Ragıp Üner
NİĞDE
Abdullah Emre İleri
Ergun Özkan
ORDU
İdris Gürsoy
Orhan Vural
RİZE
Talat Doğan
SAKARYA
Hasan Fehmi Güneş

SAMSUN
Şaban Demirdağ
Ziya Gökalp Mülâyim
Refet Rendeci
SİİRT
Süreyya Öner
SİNOP
Abdullah Vehbi Uğur
SIVAS
Temel Kitapçı
Hüseyin Öztürk

Muhittin Taylan
TEKİRDAĞ
Hayri Mumcuoğlu
TOKAT
Cevdet Aykan
Zihni Betil
TRABZON
Hasan Güven
Ahmet Cemil Kara
TUNCELİ
Naim Taşan

URFA
Abdulgani Demirkol
Hasan Oral
UŞAK
Ahmet Tahtakılıç
YOZGAT
Veli Uyar
ZONGULDAK
Mehmet Ali Pestilci
Behiç Sonbay

CUMHURBAŞKANINCA
SEÇİLEN ÜYELER
Muhsin Batur
Zeyyat Baykara
Kemal Cantürk
Fahri Çoker
Hilmi Fırat
Sadi Irmak
Metin Toker
Halil Tunç
Şerif Tüten

(Oya Katılmayanlar)

TABİİ ÜYELER
Selâhattin Özgür
M. Şükran Özkaya
Cevdet Sunay
ADANA
M. Nuri Âdemoğlu
Kemâl Sarıbrahimoğlu
ADİYAMAN
Yusuf Çetin
AFYONKARAHİSAR
Mustafa Çelik
Ahmet Karayığit
AĞRI
Kasım Küfrevi
AMASYA
Macit Zeren
ANKARA
Turhan Kapanlı
Yiğit Köker
İbrahim Öztürk
ANTALYA
Şerafettin Paker
AYDIN
Sadettin Demirayak
İskender Cenap Ege

BALIKESİR
İ. Sıtkı Yırcalı
BİLECİK
Mehmet Erdem
BİNGÖL
Mehmet Bilgin
BİTLİS
Kâmran İnan
BURSA
Şeref Kayalar
ÇANAKKALE
İsmail Kutluk
DENİZLİ
Hüseyin Atmaca
DİYARBAKIR
Sabahattin Savcı
ERZURUM
Lûtfi Doğan
GÜMÜŞHANE
Ömer Naci Bozkurt
ISPARTA
Mustafa Gülcügil
İÇEL
Talip Özdolay

İSTANBUL
Erdoğan Adalı
Tekin Arıburun
Fikret Gündoğan
Ali Oğuz
Ahmet Vefa Poyraz
İZMİR
Akın Özdemir
KAHRAMANMARAŞ
Adnan Karaküçük
KARS
Sırrı Atalay (Başkan)
KAYSERİ
İbrahim Kirazoğlu
Sami Turan
KONYA
Osman Nuri Canpolat
Ahmet Remzi Hatip
KÜTAHYA
Osman Albayrak
MANISA
Oral Karaosmanoğlu
Ruhi Tunakan,
MUĞLA
Haldun Menteşeoğlu
MUŞ
İsmail İlhan

ORDU
Ata Bodur
SAKARYA
Osman Salihoğlu (Bşk. V.)
SAMSUN
Bahri Cömert
SIVAS
Tahsin Türkay
TEKİRDAĞ
Orhan Öztrak
TRABZON
Ahmet İhsan Birincioğlu
VAN
Ferid Melen
YOZGAT
E. Süleyman Ergin
ZONGULDAK
Ahmet Demir Yüce
CUMHURBAŞKANINCA
SEÇİLEN ÜYELER
Hüsamettin Çelebi
A. Başer Kafaçoğlu
H. Nail Kubalı
Safa Reisoğlu
N. Kemal Şentürk
Nermi Abadan Unat

Avrupa Sosyal Güvenlik Kodunun Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısına Verilen Oyların Sonucu (S. Sayısı : 816)

(Kanunlaşmıştır.)

Üye sayısı : 184
 Oy verenler : 124
 Kabul edenler : 124
 Reddedenler : —
 Çekinseler : —
 Oya katılmayanlar : 60
 Açık üyelikler : —

(Kabul Edenler)

TABİİ ÜYELER

Ekrem Acuner
 Refet Aksoyoğlu
 Mucip Ataklı
 Vehbi Ersü
 Suphi Gürsoytrak
 Kadri Kaplan
 Kâmil Karavelioğlu
 Sami Küçük
 Sezai O'Kan
 Fahri Özdilek
 Mehmet Özgüneş
 Haydar Tunçkanat
 Ahmet Yıldız
 Muzaffer Yurdakuler
 ADANA
 M. Nuri Ademoğlu
 Mehmet Ünalı
 AFYONKARAHİSAR
 Kâzım Karaağaçoğlu
 Ahmet Karayigit
 AMASYA
 Macit Zeren
 ANKARA
 Uğur Alacakaptan
 Mehmet Atif Benderlioğlu
 Ergün Ertem
 Turhan Kapanlı
 Yiğit Köker
 İbrahim Öztürk
 Cengizhan Yorulmaz
 ANTALYA
 Şerafettin Pakar
 ARTVİN
 Recai Kocaman

AYDIN
 Sadettin Demirayak
 BALIKESİR
 Hikmet Aslanoğlu
 Nejat Sarlıcalı
 İ. Sıtkı Yırcalı
 BİLECİK
 Mehmet Erdem
 BİTLİS
 Kâmrân İnan
 BOLU
 Neşet Akmandor
 BURDUR
 Ekrem Kabay
 BURSA
 İ. Sabri Çağlayangil
 Şebip Karamullaoglu
 Şeref Kayalar
 Barlas Küntay
 ÇANAĞKALE
 İmadettin Elmas
 ÇANKIRI
 Gürhan Titrek
 ÇORUM
 Abdullah Ercan
 Safa Yalçuk
 EDİRNE
 Süleyman Sırrı Ergun
 ERZİNCAN
 Niyazi Ünsal
 ERZURUM
 Sakıp Hatunoğlu
 Hilmi Nalbantoğlu
 ESKİŞEHİR
 Hikmet Savaş
 Ömer Ucuza

GAZİANTEP
 Selâhattin Çolakoğlu
 Mehmet Kılıç
 GİRESUN
 Ali Cüceoğlu
 HAKKÂRİ
 Naci Cidal
 HATAY
 Mustafa Deliveli
 Kemal Kılıçoğlu
 ISPARTA
 Mustafa Gülcügil
 İÇEL
 İsmail Çataloğlu
 İSTANBUL
 Erdoğan Adalı
 Tekin Arıburun
 Soimaz Belül
 Rahmi Erdem
 Fevzi Hakkı Esatoğlu
 Mehmet Feyyat
 Ahmet Vefa Poyraz
 Besim Üstünel
 İZMİR
 Nurhan Artemiz
 Kâmrân Erkmenoğlu
 Akın Özdemir
 Süleyman Tuncel
 KAHRAMANMARAŞ
 Rıza Akgün
 Adnan Karaküçük
 KARS
 Yusuf Ziya Ayrım
 KASTAMONU
 Ali Münif İslâmoğlu
 Mehmet Seydibeyoğlu

KAYSERİ
 İbrahim Kirazoğlu
 KIRKLARELİ
 Beyti Arda
 KIRŞEHİR
 E. Akıp Aksaç
 KOCAELİ
 Abdullah Köseoğlu
 KONYA
 Mukbil Abay
 Erdoğan Bakkalbaşı
 Osman Nuri Canpolat
 Muzaffer Demirtaş
 MALATYA
 Hamdi Özer
 MANİSA
 Mustafa Fahri Dayı
 Mehmet Tefvik Elmas-
 yazar
 MARDİN
 Mehmet Ali Arıkan
 Sait Mehmetoğlu
 MUĞLA
 Haldun Menteşeoğlu
 NEVŞEHİR
 Ragıp Üner
 ORDU
 İdris Gürsoy
 Ata Bodur
 Orhan Vural
 RİZE
 Talât Doğan
 SAKARYA
 Hasan Fehmi Güneş
 Osman Salihoglu

SAMSUN
Bahri Cömert
Şaban Demirdağ
Ziya Gökalp Mülâyim

ŞİRT
Süreyya Öner

SINOP
Abdullah Vehbi Uğur

SIVAS
Temel Kitapçı

Hüseyin Öztürk
Muhittin Taylan
Tahsin Türkay

TEKİRDAĞ
Hayri Mumcuoğlu

TOKAT
Cevdet Aykan
Zihni Betil

TRABZON
Ahmet İhsan Birinciöğlü

Hasan Güven
Ahmet Cemil Kara

URFA
Abdulgani Demirkol

UŞAK
Ahmet Tahtakılıç

YOZGAT
Veli Uyar

ZONGULDAK
Mehmet Ali Pestilci

Behiç Sonbay
Ahmet Demir Yüce

CUMHURBAŞKANINCA
SEÇİLEN ÜYELER

Muhsin Batur
Zeyyat Baykara
Kemal Cantürk
Fahri Çoker
Hilmi Fırat
Metin Toker
Şerif Tüten

(Oya Katılmayanlar)

TABİİ ÜYELER
Emanullah Çelebi
Suphi Karaman
Selâhattin Özgür
M. Şükran Özkaya
Cevdet Sunay

ADANA
Hayri Öner
Kemâl Sarıbrahimoğlu

ADİYAMAN
Yusuf Çetin

AFYONKARAHİSAR
Mustafa Çelik

AĞRI
Kasım Küfrevi

ANTALYA
Reşat Oğuz

AYDIN
İskender Cenap Ege
A. Metin Taş

BALIKESİR
Raif Eriş

BİNGÖL
Mehmet Bilgin

BOLU
Orhan Ataullah Çalış

ÇANAKKALE
İsmail Kutluk

DENİZLİ
Baha Akşit
Hüseyin Atmaca

DİYARBAKIR
Selâhattin Cizrelioğlu
Sabahattin Savcı

ELAZIĞ
M. Cahit Dalokay
Hasan İldan

ERZURUM
Lütfi Doğan

GİRESUN
Hayrettin Erkmen

GÜMÜŞHANE
Ömer Naci Bozkurt

İÇEL
Talip Özdolay

İSTANBUL
Fikret Gündoğan
Ali Oğuz

İZMİR
Şeref Bakşık
Mehmet Münir Daldal

KARS
Sırrı Atalay (Başkan)
Muzaffer Şâmiloğlu

KAYSERİ
Ziya Müezzinoğlu (B.)
Sami Turan

KOCAELİ
Lütfi Tokoğlu

KONYA
Ahmet Remzi Hatip

KÜTAHYA
Osman Albayrak
Ahmet Özmumcu

MALATYA
Süleyman Efe

MANİSA
Oral Karaosmanoğlu
Ruhi Tunakan

MUĞLA
Fevzi Özer

MUŞ
İsmail İlhan

NİĞDE
Abdullah Emre İleri
Ergun Özkan

SAMSUN
Refet Rendeci

TEKİRDAĞ
Orhan Öztrak

TUNCELİ
Naim Taşan

URFA
Hasan Oral

VAN
Ferid Melen

YOZGAT
E. Süleyman Ergin

CUMHURBAŞKANINCA
SEÇİLEN ÜYELER

Hüsamettin Çelebi
Sadı Irmak
A. Başer Kafaoğlu
H. Nail Kubalı
Safa Reisoğlu
N. Kemal Şentürk
Halil Tunç
Nermin Abadan Unat

Cumhuriyet Senatosu

GÜNDEMİ

73 NCÜ BİRLEŞİM

21 . 9 . 1978 Perşembe

Saat : 15.00

I

A - BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — Anayasa Mahkemesinde açık bulunan bir asıl ve bir yedek üye seçimi.

B - İKİNCİ DEFA OYA KONULACAK İŞLER

II

SORULAR VE GENEL GÖRÜŞME

III

ÖNCELİKLE GÖRÜŞÜLMESİ KARARLAŞTIRILAN İŞLER

IV

A - HAKLARINDA İVEDİLİK KARARI VERİLEN İŞLER

B - TÜZÜK GEREĞİNCE BİR DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

1. — Cumhuriyet Senatosu Ankara Üyesi Yiğit Köker'in, Kızılay altgeçidi ve çarşı yapımı inşaatıyla ilgili Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/24)

2. — Cumhuriyet Senatosu Ankara Üyesi Yiğit Köker'in, İstanbul Aksaray ve Sultanhamam'da vukubulan yangınlar hakkında Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/27)

3. — Cumhuriyet Senatosu Balıkesir Üyesi Nejat Sarlıcalı'nın ithal edilen bitkisel yağ ve margarin konusunda Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/63)

4. — Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi Hayri Öner'in, Adana iline bağlı bazı ilçe köylerindeki YSE ve bayındırlık hizmetlerine dair Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/66)

5. — 1975 yılı kömür üretimi, dağıtımı, müracaat ve dağıtım tarihleri hakkında kurulan Cumhuriyet Senatosu Araştırma Komisyonu raporu. (10/30) (S. Sayısı : 704) (Dağıtım tarihi : 18.4.1977)

6. — Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye Hüsamettin Çelebi'nin, 1 Mayıs 1977 tarihinde İstanbul Taksim Cumhuriyet Alanında meydana gelen olaylara dair Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/67)

7. — Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi Hayri Öner'in, traktör imali, ithali ve bu hususa ilişkin kurulan şirket ve holdingler hakkında Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/70)

8. — Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi Hayri Öner'in, Tarım ürünlerinin taban fiyatlarının tespit ve ilanı hakkında Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/71)

9. — Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi Hayri Öner'in, sıtma ve bulaşıcı hastalıklarla mücadele hususunda Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/72)

10. — Ankara İmar Limited Şirketinin Arısoy Kollektif Şirketi lehine sağlamış olduğu menfaat ve keyfi davranışlar hakkında kurulan Cumhuriyet Senatosu Araştırma Komisyonu raporu. (10/2) (S. Sayısı : 781) (Dağıtım tarihi : 17.5.1978)

11. — Devlet Planlama Teşkilatı ve yatırımları konusunda kurulan Cumhuriyet Senatosu Araştırma Komisyonu raporu. (10/49) (S. Sayısı : 783) (Dağıtım tarihi : 31.5.1978)

12. — Çocuk Mahkemeleri kurulması hakkında kurulan Cumhuriyet Senatosu Araştırma Komisyonu raporu. (10/38) (S. Sayısı : 787) (Dağıtım tarihi : 13.6.1978)

13. — Deprem ve depremle ilgili yerleşim, mesken, ulaşım, dağıtım, depolama ve afetler fonu hakkında kurulan Cumhuriyet Senatosu Araştırma Komisyonu raporu. (10/59 - 60) (S. Sayısı : 797) (Dağıtım tarihi : 26 . 6 . 1978)

14. — Kamu İktisadi Teşebbüsleri üzerindeki denetimin mahiyet - şümul ve etkinliği hakkında kurulan Cumhuriyet Senatosu Araştırma Komisyonu raporu. (10/77) (S. Sayısı : 811) (Dağıtım tarihi : 29 . 8 . 1978)

15. — Geri kalmış bölgelerin sorunlarını ayrıntılarıyla belirlemek üzere kurulan Cumhuriyet Senatosu Araştırma Komisyonu raporu. (10/36) (S. Sayısı : 813) (Dağıtım tarihi : 29 . 8 . 1978)

16. — Traktör satışları konusunda kurulan Cumhuriyet Senatosu Araştırma Komisyonu raporu. (10/54) (S. Sayısı : 814) (Dağıtım tarihi : 29 . 8 . 1978)

17. — Cumhuriyet Senatosu Manisa eski Üyesi Orhan Süersan'ın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 12 . 11 . 1969 tarih ve 71 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 5894 sayılı Kararının Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonunun, 31 . 5 . 1971 tarih ve 6, 10 . 5 . 1972 tarih ve 6, 20 . 6 . 1974 tarih ve 6, 3 . 3 . 1975 tarih ve 6, 21 . 2 . 1977 tarih ve 6 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının 8 . 2 . 1978 tarih ve 6 sayılı raporlar hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/81 - 4/22) (S. Sayısı : 1574'e 5 nci ek) (Dağıtım tarihi : 22.2.1978)

18. — Kırklareli eski Milletvekili M. Orhan Türkkan'ın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 12 . 7 . 1967 tarih ve 38 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 2942 sayılı Kararının Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonunun 31 . 5 . 1971 tarih ve 17/1, 10 . 5 . 1972 tarih ve 17/1, 20 . 6 . 1974 tarih ve 17, 3 . 3 . 1975 tarih ve 17, 21 . 2 . 1977 tarih ve 17 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının 8 . 2 . 1978 tarih ve 17, 17/1 sayılı raporlar hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/80 - 4/23) (S. Sayısı : 1575'e 5 nci ek) (Dağıtım tarihi : 22.2.1978)

19. — Adalet Bakanı İsmail Müftüoğlu'nun (Eski Adalet Bakanı) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 22.7.1976 tarih ve 36 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 4257 sayılı Ahmet Barındırır'a ait Kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 42 nci maddesi gereğince kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 21.2.1977 tarih ve 166 sayılı raporu ile Komisyon Başkanlığının 8.2.1978 tarih ve 166 sayılı Rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/294) (S. Sayısı : 670'e 1 nci ek) (Dağıtım tarihi : 22.2.1978)

20. — İçişleri Bakanı Oğuzhan Asiltürk'ün (Eski İçişleri Bakanı) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 22.7.1976 tarih ve 36 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 4276 sayılı Mustafa Altınok'a ait Kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 21.2.1977 tarih ve 165 sayılı raporu ile Komisyon Başkanlığının 8.2.1978 tarih ve 165 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/293) (S. Sayısı : 671'e 1 nci ek) (Dağıtım tarihi : 22.2.1978)

21. — Antalya Milletvekili (Eski Maliye Bakanı) Deniz Baykal'ın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 1.11.1974 tarih ve 1 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 11 sayılı Melek İpkin'e ait Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 21.2.1977 tarih ve 151 sayılı raporu ile Komisyon Başkanlığının 8.2.1978 tarih ve 151 sayılı Rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/283) (S. Sayısı : 672'ye 1 nci ek) (Dağıtım tarihi : 22.2.1978)

22. — Milli Savunma Bakanı Ferid Melen'in (Eski Milli Savunma Bakanı) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 22 . 7 . 1976 tarih ve 36 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 4254 sayılı Ramazan Kurt'a ait Kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 21 . 2 . 1977 tarih ve 161 sayılı raporu ile Komisyon Başkanlığının 8 . 2 . 1978 tarih ve 161 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/289) (S. Sayısı : 676'ya 1 nci ek) (Dağıtım tarihi : 22 . 2 . 1978)

23. — Milli Savunma Bakanı Ferid Melen'in (Eski Milli Savunma Bakanı) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 22 . 7 . 1976 tarih ve 36 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 4268 sayılı Ali Savaş'a ait Kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 21 . 2 . 1977 tarih ve 162 sayılı raporu ile Komisyon Başkanlığının 8 . 2 . 1978 tarih ve 162 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/290) (S. Sayısı : 677'ye 1 nci ek) (Dağıtım tarihi : 22.2.1978)

24. — C. Senatosu eski Urfa Üyesi Halil Balkıs, C. Senatosu İzmir eski Üyesi Orhan Kor ve Çanakkale eski Milletvekili Zekiye Gülsen'in, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 15 . 4 . 1975 tarih ve 3 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 129 sayılı Burhan Göksel'e ait Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergeleri ve Dilekçe Karma Komisyonunun 21 . 2 . 1977 tarih ve 155 - 156 - 157 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının 8 . 2 . 1978 tarih ve 155, 156, 157 sayılı raporlar hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/287) (S. Sayısı : 678'e 2 nci ek) (Dağıtım tarihi : 23.2.1978)

25. — Prof. Dr. Safa Reisoğlu'nun, (Eski Milli Eğitim Bakanı dışardan) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 28 . 6 . 1973 tarih ve 160 sayılı

Haftalık Karar Cetvelindeki 19212 sayılı Fikriye Okyay'a ait kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 21 . 2 . 1977 tarih ve 154 sayılı raporu ile Komisyon Başkanlığının 8 . 2 . 1978 tarih ve 154 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/286) (S. Sayısı : 679'a 1 nci ek) (Dağıtım tarihi : 23 . 2 . 1978)

26. — İstanbul eski Milletvekili (Eski Milli Savunma Bakanı) İlhami Sancar'ın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 1 . 11 . 1974 tarih ve 1 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 23 sayılı Yaşar Kaleli'ye ait kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 21 . 2 . 1977 tarih ve 153 sayılı raporu ile Komisyon Başkanlığının 8 . 2 . 1978 tarih ve 153 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/285) (S. Sayısı : 680'e 1 nci ek) (Dağıtım tarihi: 22.z.1978)

27. — Prof. Dr. Bedri Gürsoy'un, (Eski Maliye Bakanı dışardan) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 29 . 11 . 1972 tarih ve 135 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 16459 sayılı İshak Şafak'a ait kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 21 . 2 . 1977 tarih ve 52 sayılı raporu ile Komisyon Başkanlığının 8 . 2 . 1978 tarih ve 52 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/282) (S. Sayısı : 681'e 1 nci ek) (Dağıtım tarihi : 23 . 2 . 1978)

28. — Cumhuriyet Senatosu Ordu eski Üyesi Selâhattin Acar'ın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 22 . 7 . 1976 tarihli ve 36 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 4264 sayılı Cemal Maden'e ait kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonunun 21 . 2 . 1977 tarih ve 158 sayılı raporu ile Komisyon Başkanlığının 8 . 2 . 1978 tarih ve 158 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/288) (S. Sayısı : 682'ye 1 nci ek) (Dağıtım tarihi : 23 . 2 . 1978)

29. — Kütahya eski Milletvekili Mesut Erez'in, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 12 . 11 . 1969 tarihli ve 71 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 5872 sayılı İhsan Önesen'e ait kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonunun 6 . 6 . 1974 tarih ve 7, 3 . 3 . 1975 tarih ve 7, 21 . 2 . 1977 tarih ve 7 sa-

yılı raporları ile Komisyon Başkanlığının, 1 . 3 . 1978 tarih ve 7 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/160) (S. Sayısı : 360'a 3 ncü ek) (Dağıtım tarihi : 14 . 3 . 1978)

30. — Adana Milletvekili Ahmet Topaloğlu'nun, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 12 . 11 . 1969 tarihli ve 71 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 5871 sayılı Şerife Önkal'a ait kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonunun 6 . 6 . 1974 tarih ve 1, 3 . 3 . 1975 tarih ve 1, 21 . 2 . 1977 tarih ve 1 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının 1 . 3 . 1978 tarih ve 1 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/163) (S. Sayısı : 361'e 3 ncü ek) (Dağıtım tarihi : 14 . 3 . 1978)

31. — Adana Milletvekili Ahmet Topaloğlu'nun, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 12 . 11 . 1969 tarih ve 71 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 5875 sayılı Ayşe Dursun'a ait kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonunun 6 . 6 . 1974 tarih ve 3, 3 . 3 . 1975 tarih ve 3, 21 . 2 . 1977 tarih ve 3 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının 1 . 3 . 1978 tarih ve 3 sayılı rapor hakkında tezkeresi, (C. Senatosu : 4/162) (S. Sayısı : 362'ye 3 ncü ek) (Dağıtım tarihi : 14 . 3 . 1978)

32. — Ziya Müezzinoğlu'nun, (Eski Maliye Bakanı - Dışardan) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 8 . 6 . 1972 tarih ve 128 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 15558 sayılı Aziz Ronabar'a ait kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun, 6 . 6 . 1974 tarih ve 29, 3 . 3 . 1975 tarih ve 29, 21 . 2 . 1977 tarih ve 29 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının 1 . 3 . 1978 tarih ve 29 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/164) (S. Sayısı : 365'e 3 ncü ek) (Dağıtım tarihi : 14 . 3 . 1978)

33. — Ziya Müezzinoğlu'nun, (Eski Maliye Bakanı - Dışardan) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 1 . 11 . 1970 tarih ve 15 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 1274 sayılı Tahir Şanlı'ya ait kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun, 20 . 6 . 1974 tarih ve 33, 3 . 3 . 1975 tarih ve 33, 21 . 2 . 1977 tarih ve 33 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının 1 . 3 . 1978 tarih ve 33 sayılı

rapor hakkında tezkeresi (C. Senatosu : 4/169) (S. Sayısı : 377'ye 3 ncü ek) (Dağıtım tarihi : 14.3.1978)

34. — Ziya Müezzinoğlu'nun, (Eski Maliye Bakanı Dışardan) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 8 . 6 . 1972 tarih ve 128 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 15564 sayılı Kemal Derin'e ait kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanununun 12 nci maddesi gereğince kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonunun, 4 . 7 . 1974 tarih ve 34, 6 . 3 . 1975 tarih ve 34, 21 . 2 . 1977 tarih ve 34 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının 1 . 3 . 1978 tarih ve 34 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/181) (S. Sayısı : 399'a 3 ncü ek) (Dağıtım tarihi : 14 . 3 . 1978)

35. — Kütahya eski Milletvekili (Eski Maliye Bakanı) Mesut Erez'in, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 28 . 5 . 1969 tarih ve 64 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 5106 sayılı Nuri Öner'e ait kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanununun 12 nci maddesi gereğince kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun, 11 . 7 . 1974 tarih ve 51, 6 . 3 . 1975 tarih ve 51, 21 . 2 . 1977 tarih ve 51 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının, 1 . 3 . 1978 tarih ve 51 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/199) (S. Sayısı : 402'ye 3 ncü ek) (Dağıtım tarihi : 14 . 3 . 1978)

36. — Eski Milli Savunma Bakanı Ferid Melen'in, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 22 . 7 . 1976 tarih ve 36 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 4243 sayılı Abdussamet Orhan Mestçi'ye ait kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanununun 12 nci maddesi gereğince kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 21 . 2 . 1977 tarih ve 163 sayılı raporu ile Komisyon Başkanlığının 1 . 3 . 1978 tarih 163 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/291) (S. Sayısı : 675'e 1 nci ek) (Dağıtım tarihi : 14 . 3 . 1978)

37. — İzmir Milletvekili (Eski Milli Eğitim Bakanı) Ali Naili Erdem'in, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 22 . 7 . 1976 tarih ve 36 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 4265 sayılı M. Savaş Tümer'e ait Kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanununun 12 nci maddesi gereğince Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 19 . 4 . 1978 tarih ve 168 sayılı raporu. (C. Senatosu : 4/337) (S. Sayısı : 775) (Dağıtım tarihi : 26 . 4 . 1978)

38. — İzmir Milletvekili (Eski Milli Eğitim Bakanı) Ali Naili Erdem'in, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 22 . 7 . 1976 tarih ve 36 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 4256 sayılı Türkân Bayram'a ait Kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanununun 12 nci maddesi gereğince Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 19 . 4 . 1978 tarih ve 167 sayılı raporu. (C. Senatosu : 4/338) (S. Sayısı : 776) (Dağıtım tarihi : 26 . 4 . 1978)

39. — Bursa Milletvekili Milli Savunma Bakanı Hasan Esat Işık'ın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 12 . 7 . 1977 tarih ve 49 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 5795 sayılı Prof. Dr. Yusuf Yarıcı'ya ait Kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanununun 12 nci maddesi gereğince Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 19 . 4 . 1978 tarih ve 173 sayılı raporu. (C. Senatosu : 4/440) (S. Sayısı : 777) (Dağıtım tarihi : 26 . 4 . 1978)

40. — Cumhuriyet Senatosu Kayseri Üyesi Maliye Bakanı Ziya Müezzinoğlu'nun, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 22 . 7 . 1976 tarih ve 36 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 4250 sayılı Muazzez Özipek'e ait kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanununun 12 nci maddesi gereğince Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 19 . 4 . 1978 tarih ve 172 sayılı raporu (C. Senatosu : 4/339) (S. Sayısı : 778) (Dağıtım tarihi : 26 . 4 . 1978)

41. — Sakarya eski Milletvekili (Eski Adalet Bakanı) İsmail Müftüoğlu'nun, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 22 . 7 . 1976 tarih ve 36 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 4266 sayılı Yusuf Aktaş'a ait kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanununun 12 nci maddesi gereğince kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 19 . 4 . 1978 tarih ve 169 sayılı raporu. (C. Senatosu : 4/336) (S. Sayısı : 779) (Dağıtım tarihi : 27 . 4 . 1978)

42. — Konya eski Milletvekili (Eski Tarım Bakanı) Bahri Dağdaş'ın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 19 . 6 . 1967 tarih ve 29 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 2144 sayılı Mürüvet Gökşin'e ait kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanununun 12 nci maddesi gereğince Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun, 20 . 6 . 1974 tarih ve

31, 6.3.1975 tarih ve 31, 21.2.1977 tarih ve 31 sayılı raporları ve 3.5.1978 tarihli tezkeresi. (C. Senatosu : 4/167) (S. Sayısı : 380'e 3 ncü ek) (Dağıtım tarihi : 11.5.1978)

43. — Antalya Milletvekili (Eski Maliye Bakanı) Deniz Baykal'm, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 1.11.1974 tarih ve 1 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 25 sayılı Makbul Açıkhan'a ait Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonunun 21.2.1977 tarih ve 152 sayılı raporu ve 3.5.1978 tarihli tezkeresi. (C. Senatosu : 4/284) (S. Sayısı : 673'e 1 nci ek) (Dağıtım tarihi : 11.5.1978)

44. — Doç. Dr. Yılmaz Ergenekon'un, (Eski Maliye Bakanı) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 29.4.1975 tarih ve 6 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 318 sayılı Ayşe Birol'a ait kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 21.2.1977 tarih ve 164 sayılı raporu ve 3.5.1978 tarihli tezkeresi. (C. Senatosu : 4/292) (S. Sayısı : 674'e 1 nci ek (Dağıtım tarihi : 11.5.1978)

V

İKİ DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER
A - İKİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK
İŞLER

B - BİRİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK
İŞLER

1. — Karadeniz Teknik Üniversitesi adıyla Trabzon'da bir Üniversite kurulmasına ilişkin 6594 sayılı Kanunda değişiklik yapılması hakkında kanun teklifinin Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Milli Eğitim - Gençlik ve Spor ve Kültür Komisyonu Raporu. (M. Meclisi : 2/141; C. Senatosu : 2/138) (S. Sayısı : 812) (Dağıtım tarihi : 29.8.1978)

× 2. — Gemilerin Tonilatolarını Ölçme 1969 Uluslararası Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu hakkında Kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Mali ve İktisadi İşler ve Dışişleri, Turizm ve Tanıtma komisyonları raporları. (M. Meclisi : 1/37; C. Senatosu : 1/573) (S. Sayısı : 815) (Dağıtım tarihi : 15.9.1978)

× 3. — Avrupa Sosyal Güvenlik Kodunun Onaylanmasının Uygun Bulunduğu hakkında Kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Sosyal İşler ve Dışişleri, Turizm ve Tanıtma komisyonları raporları. (M. Meclisi : 1/109; C. Senatosu : 1/571) (S. Sayısı : 816) (Dağıtım tarihi : 15.9.1978)

Toplantı : 17 CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 815

Gemilerin Tonilatolarını Ölçme 1969 Uluslararası Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısının Millet Meclisince Kabul Olunan Metni ve Cumhuriyet Senatosu Mali ve İktisadi İşler ve Dışişleri, Turizm ve Tanıtma Komisyonları Raporları. (M. Meclisi : 1/37; C. Senatosu : 1/573)

(Not : M. Meclisi S. Sayısı : 95)

*Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 918*

19 6 1978

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 15 . 6 . 1978 tarihli 159 ncu Birleşiminde öncelikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, Gemilerin Tonilatolarını Ölçme 1969 Uluslararası Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla:

*Cahit Karakaş
Millet Meclisi Başkanı*

Not :

Bu tasarı 18.1.1978 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 8, 15.6.1978 tarihli 156 ve 159 ncu birleşimlerinde öncelikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 95)

*TC
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar Tetkik
Dairesi Başkanlığı
Sayı : 101-77/06763*

7 11 1977

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı 12 . 9 . 1977 tarihinde kararlaştırılan, «Gemilerin tonilatolarını ölçme 1969 Uluslararası Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı» ile gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını saygıyla arz ederim.

*Süleyman Demirel
Başbakan*

G E R E K Ç E

Gemilerin tonilatolarını ölçme Uluslararası Sözleşmenin yürürlüğe girmesi ile halen tonilato ölçme sistemlerinde farklılık bulunan ülkelere, aynı kurallar uygulanacak, aynı tip belgeler düzenlenecek, böylelikle uygulamada yeknesaklık ve kolaylık sağlanmış olacaktır.

Öte yandan, deniz ticaretinde ileri bazı ülkelerin çift tonilato ölçümü uygulamaları ve yükleme durumlarına göre rüsum ödemeleri bu devletlere deniz ticaretinde avantaj sağlamaktadır. Türk ticaret gemilerinde ise üst tonaj sınırı kullanılması nedeniyle, dış ülkelerde daha fazla rüsum ödenmektedir. Bu da önemli miktarda döviz kaybına yol açmakta ve dış taşımalarda rekabet yapabilmemizi olumsuz yönde etkilemektedir.

Sözleşmeye biran önce katılmamız yukarıda belirtilen mevcut uygulamanın sakıncalarını önemli ölçüde azaltacaktır.

Anlaşma, onaylanmasının uygun bulunması zımında Türkiye Büyük Millet Meclisinin takdirine sunulur.

CUMHURİYET SENATOSU GENEL SEKRETERLİĞİ

Kanunlar Müdürlüğü

20 . 6 . 1978

TASARI VE TEKLİFİN

Sıra Sayısı

Ö Z E T İ

M. M. C. S.

95

Gemilerin Tonilatolarını ölçme 1969 Uluslararası Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı.

MİLLET MECLİSİNDE KALDIĞI SÜRE : 3 aydan fazla.
CUMHURİYET SENATOSUNDA KALACAĞI SÜRE : 3 ay.
SÜRENİN BİTİŞ TARİHİ : 19 Eylül 1978.

TASARI VEYA TEKLİFİN HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR. TANINAN SÜRE (Gün)

1. — Mali ve İktisadi İşler Kom. 7 gün.
2. — Dışişleri, Turizm ve Tanıtma Kom. 7 gün.

Mali ve İktisadi İşler Komisyonu Raporu

Cumhuriyet Senatosu
Mali ve İktisadi İşler Komisyonu

26 . 6 . 1978

Karar No. : 4
Esas No. : 1/573

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Millet Meclisinin 15 . 6 . 1978 tarihli 159 ncu Birleşiminde öncelikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, Gemilerin Tonilatolarını ölçme 1969 Uluslararası Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı, Komisyonumuzun 22 . 6 . 1978 tarihli toplantısında ilgili bakanlık temsilcisininde iştirakiyle her yönden tetkik ve müzakere olundu.

Tasarının gerekçesinde bütün yönleriyle belirtilen hususlar ve bunlara ilişkin komisyonda hazır bulunan yetkili temsilcinin verdiği tamamlayıcı bilgiler Komisyonca da benimsenmiş olduğundan bahis konusu kanun tasarısının Millet Meclisi Genel Kurulunca kabul edilen şekliyle aynen kabulü karar altına alınmıştır.

Havalesi gereğince Dışişleri Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygıyla sunulur.

Başkan Siirt <i>Süreyya Öner</i>	Sözcü Aydın <i>Sadettin Demirayak</i>	Kâtip Sivas <i>Temel Kıtapçı</i>
Eskişehir Hikmet Savaş Toplantıda bulunamadı	Zonguldak <i>Behiç Sonbay</i>	Erzurum <i>Hilmi Nalbantoğlu</i>
İstanbul <i>Mehmet Feyyat</i>	Elazığ <i>Hasan İldan</i>	Amasya <i>Macit Zeren</i>
Balıkesir Sıtkı Yırcalı Toplantıda bulunamadı	Çankırı <i>Gürhan Titrek</i>	Denizli Baha Akşit Toplantıda bulunamadı
İzmir <i>Münir Daldal</i>	Konya <i>Osman Nuri Canpolat</i>	Sivas <i>Tahsin Türkay</i>
Tabii Üye <i>Sezai O'Kan</i>	Tabii Üye Refet Aksoyoğlu Toplantıda bulunamadı	Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye <i>Kemal Cantürk</i>
	Van Ferid Melen Toplantıda bulunamadı	

Dışışleri, Turizm ve Tanıtma Komisyonu Raporu

Cumhuriyet Senatosu
Dışışleri, Turizm ve Tanıtma
Komisyonu
Esas No. : 1/571
Karar No. : 3

29 . 6 . 1978

Cumhuriyet Senatosu Yüksek Başkanlığına

Millet Meclisinin 15 . 6 . 1978 tarihli 159 ncu Birleşiminde öncelikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, Gemilerin Tonilatolarını ölçme 1969 Uluslararası Sözleşmesinin uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı, Komisyonumuzun 29 . 6 . 1978 tarihli toplantısında ilgili bakanlık temsilcilerinin de iştirakiyle tetkik ve müzakere edildi.

Tasarının gerekçesinde de belirtilen hususlar ve bakanlık temsilcilerinin verdiği bilgiler gözönünde bulundurularak, tasarının, Millet Meclisinden gelen şekliyle aynen kabul edilmesine karar verilmiştir.

Havalesi gereğince Genel Kurulun tasviplerine sunulmak üzere Yüksek Başkanlığına saygı ile arz olunur.

Başkan Samsun <i>Ziya Gökalp Mülâyim</i>	Başkanvekili Tabii Üye <i>Selâhattin Özgür</i>	Sözcü Ankara <i>Cengizhan Yorulmaz</i>
Kâtip Edirne <i>Süleyman Sırrı Ergun</i>	Üye Ankara <i>Uğur Alacakaptan</i>	Üye Ankara <i>Ergün Ertem</i>
Üye İzmir Şeref Bakşık Toplantıda bulunamadı	Üye Ankara Atif Benderlioğlu Toplantıda bulunamadı	Üye Giresun Hayrettin Erkmen Toplantıda bulunamadı
Üye İstanbul Erdoğan Adalı Toplantıda bulunamadı	Üye Manisa <i>Oral Karaosmanoğlu</i>	Üye Çorum Safa Yalçuk Toplantıda bulunamadı
Üye Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye Adile Ayda Toplantıda bulunamadı	Üye Tabii Üye <i>Ahmet Yıldız</i>	Üye Tekirdağ <i>Orhan Öztürk</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Gemilerin Tonilatolarını Ölçme 1969 Uluslararası Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Uluslararası İstişari Denizcilik Teşkilatı (İMCO)'nca hazırlanıp 23.6.1969 tarihinde Londra'da yapılan bir konferansta kabul edilen Gemilerin Tonilatolarını Ölçme Uluslararası Sözleşmesinin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

Gemilerin Tonilatolarını Ölçme 1969 Uluslararası Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Uluslararası İstişari Denizcilik Teşkilatı (İMCO)'nca hazırlanıp 23.6.1969 tarihinde Londra'da yapılan bir konferansta kabul edilen Gemilerin Tonilatolarını Ölçme Uluslararası Sözleşmesinin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MALİ VE İKTİSADİ İŞLER KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

*Gemilerin Tonilatolarını Ölçme 1969 Uluslararası
Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu
Hakkında Kanun Tasarısı*

MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

DIŞİŞLERİ, TURİZM VE TANITMA
KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ
METİN

*Gemilerin Tonilatolarını Ölçme 1969 Uluslararası
Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu
Hakkında Kanun Tasarısı*

MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Toplantı : 17 CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 816

Avrupa Sosyal Güvenlik Kodunun Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısının Millet Meclisince Kabul Olunan Metni ve Cumhuriyet Senatosu Sosyal İşler ve Dışişleri, Turizm ve Tanıtma Komisyonları Raporları. (M. Meclisi : 1/109; C. Senatosu : 1/571)

(Not : M. Meclisi S. Sayısı : 102)

*Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 1476*

19.6.1978

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 15.6.1978 tarihli 159 ncu Birleşiminde öncelikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, Avrupa Sosyal Güvenlik Kodunun Onaylanmasının Uygun Bulunduğu hakkında Kanun tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

*Cahit Karakaş
Millet Meclisi Başkanı*

Not : Bu tasarı 16.3.1978 tarihinde Başkanlıkça ilk komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 8,15.6.1978 tarihli 156 ve 159 ncu birleşimlerinde öncelikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 102)

*TC
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi Başkanlığı
Sayı : 101-115/03187*

7.3.1978

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı 28.2.1978 tarihinde kararlaştırılan, «Avrupa Sosyal Güvenlik Kodunun onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı» ile gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını saygıyla arz ederim.

*Bülent Ecevit
Başbakan*

GEREKÇE

Avrupa Konseyi tarafından düzenlenmiş olup 12 Nisan 1964 tarihinde üye devletlerin imzasına hazır bulunduğu ve Hükümetimiz tarafından 13 Mayıs 1964 tarihinde imzalanan Avrupa Sosyal Güvenlik kodu ile üye devletler için sosyal güvenliğin asgari normları tespit edilmiştir.

Bu kodun düzenlenmesindeki amaç, Avrupa Konseyi üyesi devletleri arasında daha sıkı bir birliği gerçekleştirmek, üye devletleri kendi sosyal güvenlik sistemlerini geliştirmeleri için teşvik etmek ve sosyal güvenlikle ilgili olarak üye devletler tarafından yapılan harcamalarda bir uygunluk sağlamaktadır.

Kod, bütün Türk vatandaşlarına sosyal güvenlik hakkını tanıyan Anayasamızın amaç ve ilkelerine de uygun bulunmaktadır. Bu nedenle anılan koda katılmamız, ülke yararlarına ve Anayasa hükümlerine uygun bulunduğu gibi, Avrupa Konseyi üyesi olmamızın ve bu suretle bu topluluğa dahil bulunmamızın da bir gereği olduğu mütalaa edilmektedir.

Anılan koda Hükümetimizin de katılmasını sağlamak amacıyla hazırlanmış bulunan kanun tasarısında öngörülen hükümlerle kodda yer alan hususlar aşağıda arz olunmuştur.

Madde 1. — Bu madde kodun onaylanmasına ilişkindir.

Kodda yer alan hükümlerle bunun karşısında sosyal güvenlik bakımından olan durumumuz anahatlarıyla aşağıda açıklanmıştır.

Bu kanunla kodun IV ve VII nci bölümleri dışında kalan bölümler onaylanmaktadır. IV ve VII nci bölümlerde yer alan sosyal güvenlik kolları henüz ülkemizde kurulup uygulanamadığından, bu iki bölümün onaylanması mümkün olmamıştır.

BÖLÜM I - GENEL HÜKÜMLER

Kodun 1 nci maddesinde, metinde kullanılan bazı tabirler tanımlanmıştır.

2 nci maddede ise, kodu onaylayan her üye devletin kodla kabul edilen yükümlülükleri yerine getirmek zorunda olduğu sosyal güvenlik kolu sayısı belirtilmiştir. Kodda yer alan sosyal güvenlik kolu sayısı 9'dur. Kodu onaylayan her ülkenin I., XI., XII., ve XIII ncü bölümlerle birlikte bu sosyal güvenlik kodlarından en az altısının yer aldığı bölümleri uygulaması gerekmektedir. Ancak bölüm II, iki bölüm V'te üç bölüm sayılmaktadır. Bu duruma göre, II. bölümle V. bölümü onaylayan bir üye devlet, bu iki bölüm dışında bir bölüm daha onayladığı takdirde, kodun 2 nci maddesi hükmünü yerine getirmiş olur.

Türkiye, aşağıda ilgili bölümlerde de arz edileceği üzere, IV. ve VII. bölümler dışındaki bütün bölümleri uygulayabilecek durumdadır. Bu nedenle bu iki bölüm dışında kalan bütün bölümlerin onaylanması uygun mütalaa edilmektedir.

3. ncü madde, onaylanan bölümlerin, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine gönderilecek olan onaylama belgesinde belirtileceği, 4 ncü madde ise, onaylanmayan bölümler ne zaman onaylanacaksa, bunların o zaman bildirileceği hakkındadır.

5 nci madde korunan kimselerin kodda belirtilen oranı ile ilgilidir. 6 ncü madde ise milli mevzuata göre, ülkede uygulanması zorunlu olmayan sosyal güvenlik normlarının da nazara alınacağına dairdir.

BÖLÜM II - SAĞLIK YARDIMLARI

5 maddeden ibaret olan bu bölümde yardımı gerektiren halin ne olduğu tarif edilmiş, kapsama dahil korunan kimselerin oranı, yapılacak yardımların nelerden ibaret olduğu, staj ve yardım süreleri belirtilmiştir.

Kodun bu bölümünün onaylanabilmesi için korunan kimselerin işçilerden ibaret olması halinde, bunların en az : 50'sinin sigortalı olması ve karılarıyla çocuklarının da sağlık yardımlarından yararlanmaları gerekmektedir.

Ülkemizde yürürlükte bulunan 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu kapsamında bulunan işçi sayısı bir buçuk milyon civarındadır. Bunların eş ve çocukları da sağlık yardımlarından yararlanmaktadırlar. Emekli Sandığına tabi olanların sayısı ise 800 000 dolayındadır. Bu gruba dahil olanlarla bunların eş ve çocukları da, halen tıpkı 506 sayılı Kanuna tabi sigortalılar gibi, her türlü sağlık yardımlarından yararlanmaktadırlar. Ta-

rımda işçi olarak çalışanların ise sadece bir milyon 200 bin civarında olduğu tahmin edilmektedir. Bunların henüz sosyal güvenlikleri sağlanmamış olmakla beraber, gerek 506 sayılı Kanuna ve gerek Emekli Sandığı Kanununa tabi olanların sayısı, tarımda çalışanlar dahil, bütün işçilerin yüzde 50'sinden fazla olduğuna göre, kodun sağlık yardımları bölümünün bu bakımdan onaylanmasında bir sakınca yoktur.

Yapılacak sağlık yardımları bu bölümün 10 ncu maddesinde belirtilmiştir. Gerek sigortalılara ve gerek Emekli Sandığı Kanununa tabi olanlara yapılan sağlık yardımları ile kodda belirtilen yardımlar arasında bir fark bulunmadığı cihetle, bu bölümün onaylanmasında bir sakınca bulunmamaktadır.

Kodda staj süresi tespit edilmiş değildir. Mevzuatla gerekli görülebilecek suiistimali önleyici bir staj süresi denilmekle yetinilmiştir. Ülkemizde yürürlükte bulunan mevzuata göre, sağlık yardımlarından yararlanabilmek için bir staj süresine gerek görülmektedir. Bu nedenle, kodun bu bölümünün uygulanmasında, bu bakımdan da, bir sakınca yoktur.

Kodda sağlık yardımı süresinin 26 hafta olarak sınırlandırılabilceği, uzun tedaviyi gerektiren hastalıklarda da bu sürenin uzatılabileceği öngörülmüştür. Mevzuatımıza göre bu süre 18 aydır, bu nedenle bu bakımdan da, bu bölümün onaylanmasına bir engel yoktur.

BÖLÜM III - HASTALIK ÖDENEKLERİ

Bu bölümde verilmesini gerektiren hal tarif edilmiştir. Tarif edilen bu hal 506 sayılı Kanuna göre ödenek verilmesini gerektiren hale uygundur. Bu bakımdan bu bölümün uygulanması mümkündür.

Bu bölümde de işçilerin en az % 50'sinin yardımlardan yararlanması gerektiği öngörülmüştür. Bundan önceki bölümde de belirtildiği üzere, ülkemizde hastalık ödeneğinden yararlananların oranı kodda öngörülen oranın üstündedir.

Kod hükümlerine göre, hastalık halinde evli ve iki çocuklu bir sigortalıya verilecek ödenek miktarının sigortalının ortalama kazancının % 45'i oranında olması gerekmektedir. 506 sayılı Kanuna göre, hastalık halinde, bu durumda bulunan bir sigortalıya ortalama kazancının üçte ikisi oranında ödenek verilmektedir. Emekli Sandığına tabi olarak çalışanlara ise, aylıklarının tam olarak ödenmesine devam olunmaktadır. Bu husus da, bu bölümün onaylanmasına bir engel teşkil etmemektedir.

Kodda gerekli görülebilecek bir staj süresini tamamlamış olanlara ödenek verileceği öngörülmüştür. 506 sayılı Kanuna göre, son bir yıl içinde 120 gün prim ödemiş olanlar ödenek hakkında yararlanmaktadır. Kodda staj süresi gün olarak belirtilmediğine ve mevzuatımızda da bir staj süresi bulunduğu göre, bu bölümün onaylanmasında da bir sakınca yoktur.

Ülkemizde yürürlükte bulunan mevzuatta öngörülen yardım süresi kodda belirtilen yardım süresinden uzundur. Kodda ilk üç gün için ödenek verilmeyebilir dendiği halde, 506 sayılı Kanuna göre yalnız ilk 2 gün için ödenek verilmemektedir. Emekli Sandığı Kanununa tabi olanların aylıklarından ise hiçbir kesinti yapılmamaktadır. Bu nedenle, bu bakımdan da, bu bölümün onaylanmasında bir engel yoktur.

BÖLÜM IV - İŞSİZLİK YARDIMLARI

Bu bölüm işsizlik sigortasından yapılacak yardımlar hakkındadır. Ülkemizde henüz işsizlik sigortası kurulup uygulanmadığı için bu bölümün onaylanması olanağı yoktur. Bu bölümün onaylanmayacağı Kanunun 1 nci maddesinde belirtilmiştir.

BÖLÜM V - YAŞLILIK YARDIMLARI

Bu bölümde de yardım yapılmasını gerektiren hal tarif edilmiş ve mevzuatla tayin edilecek yaş haddinin 65'ten yukarı olmaması öngörülmüştür.

Mevzuatımızla tespit edilen yaş haddi bunun altında olduğuna göre, yaş haddi bakımından bu bölümün onaylanmasında bir sakınca yoktur.

Bu bölümde, aylık sahibinin ücretli bir işte çalışması halinde aylığının kesileceğine dair mevzuata hüküm konulabileceği belirtilmiştir. Bu hüküm mevzuatımıza tamamen uygun düşmektedir. Çünkü gerek 506 sayılı Kanuna ve gerek Emekli Sandığı Kanununa göre, emekli olduktan sonra tekrar görev alanların emekli aylıkları kesilmektedir.

Kapsam diğer bölümlerde olduğu gibidir. Kodun bu bölümüne tabi olanlar sayısının bütün işçilerin % 50'sinden az olmaması gerekmektedir. 506 sayılı Kanuna tabi sigortalılarla Emekli Sandığına tabi olanların sayısı koda öngörülen oranın üstündedir.

Kod hükümlerine göre, evli bir erkeğin ödenecek yaşlılık aylığı ortalama kazancının % 40'ı oranında olmalıdır. Ülkemizde yürürlükte bulunan mevzuata göre, bağlanan yaşlılık veya emeklilik aylığı ortalama kazancının % 70'i oranındadır.

Kod hükümlerine göre bir sigortalıya yaşlılık aylığı bağlanabilmesi için o sigortalının 30 yıllık prim ödeme veya çalışmadan ibaret olabilecek mevzuatla tayin olunan bir staj süresini tamamlamış bulunması gerekmektedir.

Emekli Sandığı Kanununda bu süre 30 yıldır. 506 sayılı Kanuna göre ise 25 yıl sigortalılık süresi dahi aylık bağlanması için yeterlidir. Yani 506 sayılı Kanunla kabul edilen staj süresi koda öngörülen süreden de azdır. Bu nedenle her iki kanunda söz konusu edilen staj süreleri kodun bu bölümünün onaylanmasına bir engel teşkil etmemektedir.

İndirimli aylık bağlanması için Türk mevzuatıyla kabul edilen staj süresi koda belirtilen staj sürelerinin altında olduğu cihetle, bu bakımdan da bu bölümün onaylanmasında bir sakınca bulunmamaktadır.

Kod hükümlerine göre, ileri yaşta sigortaya girmiş olanlardan asgari bir prim ödeme süresini tamamlamış olanlara da aylık bağlanabilmektedir. Ülkemizde de bu 506 sayılı Kanunun geçici 8 nci maddesiyle sağlanmış olduğundan, bu bakımdan da, bu bölümün onaylanması olanağı vardır.

BÖLÜM VI - İŞ KAZALARIYLA MESLEK HASTALIKLARI HALİNDE YAPILACAK YARDIMLAR

Bu bölümün onaylanmasında da kapsam bakımından bir engel yoktur. Ülkemizde çalışan bütün işçilerin % 50'sinin sağlanan yardımlardan yararlanmaları bu bölümün onaylanması için yeterlidir. Halbuki ülkemizde bu sigorta kolundan yararlanan işçilerin bütün işçilere oranı % 50'nin üstündedir. Koda göre, yapılan sağlık yardımları ile Türk mevzuatı gereğince yapılan sağlık yardımları arasında fark yoktur.

Bir iş kazası veya meslek hastalığı sonucu geçici olarak işgöremez duruma düşen evli ve iki çocuklu bir sigortalıya Kod'la verilmesi kabul edilen ödenek tutarı ortalama kazancının % 50'si oranındadır. 506 sayılı Kanuna göre, bu durumda olan bir kimseye verilen ödenek ise ortalama kazancının üçte ikisi oranındadır. Emekli Sandığı Kanununa göre bu haller hastalık olarak kabul edilmekte ve ilgilinin işgöremezliği halinde aylığından hiç bir kesinti yapılmamaktadır. Bu nedenle bu bölümün onaylanmasında da bir sakınca yoktur.

Kod hükümlerine göre, sigortalının sürekli olarak kazanma gücünü kaybetmiş olması halinde, tam malul ise ortalama kazancının % 50'si oranında, kazanma gücünü kısmen kaybetmiş ise, malullük derecesine göre tespit edilecek bir miktar üzerinden ödeme yapılması kabul edilmiştir.

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa göre, meslekte kazanma gücünün tamamını sürekli olarak kaybetmiş olan sigortalıya ortalama kazancının % 70'i, bir kısmını sürekli olarak kaybetmiş olan bir sigortalıya da maluliyet derecesi oranında gelir bağlanmaktadır.

Bir iş kazası sonucu ölen sigortalının iki çocuklu eşine bağlanacak gelirin, ölen sigortalının ortalama kazancının % 40'ı oranında olması Kod hükmü gereğidir. 506 sayılı Kanuna göre, bu durumda olan bir dul kadına ise iki çocuğu ile birlikte ölen sigortalının ortalama kazancının % 70'i oranında bir gelir bağlanmaktadır.

Yukarıdaki izahattan da anlaşılacağı üzere, gerek sigortalıya, meslekte kazanma gücünün kaybı halinde, ve gerek hak sahiplerine, sigortalının ölümü halinde, bağlanacak gelir bakımından, Kod'un bu bölümünün onaylanmasında bir engel bulunmamaktadır.

Kod hükmüne göre, bazı şartlarla bağlanan gelirin sermayeye çevrilmesi mümkündür. 506 sayılı Kanun hükümlerine göre de bazı şartlarla gelir sermayeye çevrilmekte ve toptan ödeme yapılmaktadır. Bu bakımdan da bu bölümün onaylanmasında bir sakınca yoktur.

BÖLÜM VII - AİLE YARDIMLARI

Ülkemizde henüz aile yardımları sigortası uygulanmadığı için bu bölümün onaylanması mümkün görülmemektedir. Bu husus kanunun 1 nci maddesinde belirtilmiştir.

BÖLÜM VIII - ANALIK YARDIMLARI

Bu bölümün onaylanmasında da kapsam bakımından bir sakınca yoktur.

Kod hükümlerine göre, sağlanacak analık sağlık yardımları doğumdan önce, doğum sırasında ve doğumdan sonra yapılacak sağlık yardımlarıdır. Bu yardımlar, mevzuatımıza göre de, sağlanmaktadır. Doğumdan önceki yardım gebelik yardımı, doğum sırasında yapılan yardım, doğum yardımı ve doğumdan sonra yapılacak yardım da, doğumdan ileri gelen hastalık halinde yapılacak yardım diye mevzuatımızda yer almıştır.

Kod hükümlerine göre, gebelik ve doğum nedeniyle işgöremez duruma düşen kadına verilecek ödenek miktarı ortalama kazancın % 40'ı oranındadır. Halbuki 506 sayılı Kanunla kabul edilen işgöremezlik ödeneği ortalama kazancın üçte ikisi oranındadır. Emekli Sandığına tabi olarak çalışan kadınların aylıklarında ise, doğum halinde, bir kesinti yapılmamaktadır.

Kod'da gerek analık sağlık yardımlarının yapılabilmesi ve gerek ödenek verilebilmesi için milli mevzuatla tayin edilecek bir staj süresinin tamamlanmış olması şartı yer almış bulunmaktadır. 506 sayılı Kanunda da böyle bir staj süresi vardır.

Ödenek süresi Kod'la 12 hafta olarak kabul edilmiştir. 506 sayılı Kanunda da bu süre 12 haftadır. Kod hükümlerine göre, doğumdan ileri gelen hastalık halinde bu süre uzatılabilir. Bu hüküm de mevzuatımıza uygundur.

Yukarıdaki izahat karşısında, Kod'un bu bölümünün onaylanmasına bir engel bulunmadığı mütalaa edilmektedir.

BÖLÜM IX - MALULLÜK YARDIMLARI

Kod'da malullüğün tanımlanması yapılmış, ancak derecesi tespit edilmemiştir. «Mevzuatla tayin edilen bir derecede» kaydı vardır. Ülkemizde kimlerin malul sayılacağı 506 sayılı Kanunda belirtilmiştir. Bu nedenle malullüğün tespitinde Kod hükümlerine aykırılık yoktur.

Bütün işçilerin en az % 50'sinin malullük sigortasına tabi olmaları Kod hükmü gereğidir. 506 sayılı Emekli Sandığı kanunlarına göre, ülkemizde malullük sigortasından yararlananların sayısı % 50'nin üstündedir. Bu itibarla Kod'un kapsam bakımından onaylanmasında bir sakınca bulunmamaktadır.

Kod hükümlerine göre, evli ve iki çocuklu bir malul kişiye yapılacak yardım miktarı ortalama kazancın % 40'ı oranındadır. Halbuki 506 sayılı Kanuna göre, malul sayılan bir sigortalıya bağlanacak malullük aylığı, geçindirmekle yükümlü kimsesi olmasa dahi, ortalama kazancının % 70'i oranındadır. Emekli Sandığı Kanununa göre bağlanacak malullük aylığı da her zaman % 40'ın üstündedir. Bu itibarla bu bölümün onaylanmasında, bu bakımdan da, bir sakınca yoktur.

Kod hükümlerine göre, bir kimseye malullük aylığı bağlanabilmesi için 15 yıl prim ödemiş veya çalışmış olması gerekmektedir. Halbuki bu süre 506 sayılı Kanunda çok daha kısa tutulmuştur. Bu bakımdan da bu bölümün onaylanmasında bir sakınca yoktur.

BÖLÜM X - ÖLÜM YARDIMLARI

Kod'un bu bölümünde de gerek kapsam ve gerçek yardım miktarı bakımından onaylanmasına bir engel yoktur. Kod'da bu sigorta kolundan yararlananların aile reislerinin bütün işçilerin % 50'sinden az olmaması öngörülmüştür. İki çocuklu dul kadına yapılacak yardım miktarı ise, ölen sigortalının ortalama kazancının % 40'ı oranında olması gerekmektedir. Mevzuatımızda öngörülen yardım miktarı % 40'ın üstündedir. Hatta 506 sayılı Kanuna göre ölen bir sigortalının dul karısına ve iki çocuğuna bağlanan aylık, ortalama kazancının % 70'ini bulmaktadır.

Staj süresi malullük yardımlarında olduğu gibidir. Yani kod hükümlerine göre, ölen sigortalının dul karısına ve çocuklarına aylık bağlanabilmesi için bu sigortalının ölüm tarihine kadar en az 15 yıl prim ödemiş veya çalışmış olması gerekmektedir. Malullük yardımları bölümünde de belirttiği üzere, Kod'la kabul edilen süre mevzuatımızda yer alan staj süresinden fazladır. Bu itibarla, staj süresi de bu bölümün onaylanmasına bir engel teşkil etmemektedir.

Kod'da ücretli işlerde çalışanların aylıkların kesileceğine dair hüküm vardır. Bu hüküm mevzuatımızda da vardır. Bu bölümün bu bakımdan da onaylanmasında bir sakınca yoktur.

BÖLÜM XI - PERİYODİK ÖDEMELERDE UYGULANACAK NORMLAR

65, 66 ve 67 nci maddeler yapılacak yardımların tespitine dairdir. Bu bölüme bir de cetvel eklenmiştir. Bu cetvelde yardım oranları belirtilmiştir. İlgili bölümlerde yardım miktarından söz edilmiş ve bunların mevzuatımızla sağlanan yardım miktarlarının altında olduğu belirtilmiştir. Bu itibarla bu bölümün onaylanmasında bir sakınca görülmektedir.

BÖLÜM XII - ORTAK BÖLÜMLER

Bu bölümde, yardımların hangi hallerde durdurulacağına ve kesileceğine, ilgililerin verilen kararlara karşı itiraz edebileceklerine, yapılan yardımlarla idare giderlerinin, tahsil edilecek primlerle karşılanacağına ve idareye kimlerin katılacağına dair hükümler vardır. Bütün bu hükümler mevzuatımızda yer alan hükümlere uygundur. Bu nedenle, bu bölümün onaylanmasında da bir sakınca yoktur.

BÖLÜM XIII - ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

Bu bölümde, bu Kod'un hangi hallerde uygulanmayacağı, Âkit tarafların yabancılarla göçmen işçiler hakkında özel anlaşmalar yapabilecekleri, her yıl Genel Sekretere gönderilecek raporda bildirilecek hususlar, bu konuda Bakanlar Komitesinin yapacağı işlemler ve Âkit tarafların onaylamadıkları bölümler hakkında her iki yılda bir gönderecekleri raporlar hakkında bilgi vardır. Bunların hiç birisi Kod'un onaylanmasına bir engel teşkil etmemektedir.

BÖLÜM XIV - SON HÜKÜMLER

Bu bölümde Kod'un imzalanıp onaylanacağı, yürürlüğe gireceği tarih, Kod'un 2 nci maddesinin 2 nci paragrafı hükmünden yararlanmak isteyen üye devletlerin yapacakları işlemler, Avrupa Konseyi üyesi olmayan devletlerin Kod'a katılma şartları, Kod'un uygulanacağı yerler ve fesih şartları belirtilmiştir. Bunlar da Kod'un onaylanmasına engel değildir.

Yukarıda arz edilen nedenler karşısında, Kod'un IV ncü ve VII nci bölümleri dışında kalan bölümlerin onaylanmasının uygun olacağı sonucuna varılmıştır.

Madde 2. — Bu Kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe gireceğine dairdir.

Madde 3. — Bu Kanunun Bakanlar Kurulunca yürütüleceği hakkındadır.

CUMHURİYET SENATOSU GENEL SEKRETERLİĞİ

Kanunlar Müdürlüğü

20 . 6 . 1978

TASARI VEYA TEKLİFİN

Sıra Sayısı
M. M. C. S.

Ö Z E T İ

102

Avrupa Sosyal Güvenlik Kodunun onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı.

MİLLET MECLİSİNDE KALDIĞI SÜRE : 91 gün.

CUMHURİYET SENATOSUNDA KALACAĞI SÜRE : 3 ay.

SÜRENİN BİTİŞ TARİHİ : 19 Eylül 1978.

TASARI VEYA TEKLİFİN HAVALA EDİLDİĞİ
KOMİSYONLAR, TANINAN SÜRE (Gün)

1. — Sosyal İşler Komisyonuna 7 gün.
2. — Dışişleri, Turizm ve Tanıtma Kom. 7 gün.

Sosyal İşler Komisyonu Raporu

Cumhuriyet Senatosu
Sosyal İşler Komisyonu
Esas No. : 1/571
Karar No. : 5

27 . 6 . 1978

Cumhuriyet Senatosu Yüksek Başkanlığına

Millet Meclisi Genel Kurulunun 15 . 6 . 1978 tarihli 159 ncu Birleşiminde öncelikle görüşülerek açık oy ile kabul edilen, Avrupa Sosyal Güvenlik Kod'unun onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı, Komisyonumuzun 27 . 6 . 1978 tarihli toplantısında ilgili bakanlık temsilcilerinin de iştirakiyle incelendi ve görüşüldü.

Avrupa Konseyi tarafından düzenlenmiş olan ve 13 Mayıs 1964'te imzalanan Avrupa Sosyal Güvenlik Kod'u ile üye devletler için sosyal güvenliğin normları tespit edilmiştir. Bu Kod'un düzenlenmesindeki amacı yerinde bulan Komisyonumuz kanun tasarısını Millet Meclisi Genel Kurulunun kabul ettiği şekilde aynen benimsemiştir.

Havalesi gereğince Dışişleri - Turizm ve Tanıtma Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan
Rize
Talât Doğan

Sözcü
İstanbul
Erdoğan Adalı
Toplantıda bulunamadı.

Kâtip
Kayseri
Sami Turan
Toplantıda bulunamadı.

Bu Kanunda Sözcü
İstanbul
Solmaz Belül

Üye
Ankara
Ergün Ertem

Üye
Hatay
Kemal Kılıçoğlu

Üye
Isparta
Mustafa Gülcügil

Üye
Kastamonu
Münif İslâmoğlu
Toplantıda bulunamadı.

Üye
Nevşehir
Ragıp Üner

Üye
Tabii Üye
Sezai O'kan

Üye
Cumhurbaşkanınca S. Ü.
Halil Tunç
Toplantıda bulunamadı

Dışışleri, Turizm ve Tanıtma Komisyonu Raporu

Cumhuriyet Senatosu
Dışışleri, Turizm ve Tanıtma
Komisyonu

Esas No. : 1/573

Karar No. : 3

29 . 6 . 1978

Cumhuriyet Senatosu Yüksek Başkanlığına

Millet Meclisinin 15 . 6 . 1978 tarihli 159 ncu Birleşiminde öncelikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, Avrupa Sosyal Güvenlik Kodunun onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı, Komisyonumuzun 29 . 6 . 1978 tarihli toplantısında ilgili bakanlık temsilcilerinin de iştirakiyle tetkik ve müzakere edildi.

Avrupa Konseyi tarafından düzenlenmiş olan ve Hükümetimiz tarafından 13 Mayıs 1964 tarihinde imzalanan bu Kod'un düzenlenmesindeki amaç, Avrupa Konseyi üyesi devletleri arasında daha sıkı birliği gerçekleştirmek, üye devletleri kendi güvenlik sistemlerini geliştirmek, üye devletler tarafından yapılan harcamalarda uygunluk sağlamaktır.

Kod, bütün Türk vatandaşlarına sosyal güvenlik hakkını tanıyan Anayasamızın amaç ve ilkelerine de uygun olduğundan anılan Kod'a katılmamız, ülke yararlarına ve Anayasa hükümlerine uygun bulunduğu, Komisyonumuzca da gözönünde bulundurularak, tasarının, Millet Meclisinden gelen şekliyle aynen kabul edilmesine karar verilmiştir.

Havalesi gereğince Genel Kurulun tasviplerine sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan Samsun <i>Ziya Gökalp Mülayim</i>	Başkanvekili Tabii Üye <i>Selâhattin Özgür</i>	Sözcü Ankara <i>Cengizhan Yorulmaz</i>
Kâtip Edirne <i>Süleyman Sırrı Ergün</i>	Üye Ankara <i>Uğur Alacakaptan</i>	Üye Ankara <i>Ergün Ertem</i>
Üye İzmir Şeref Bakşık Toplantıda bulunamadı.	Üye Ankara Atif Benderlioğlu Toplantıda bulunamadı.	Üye Giresun Hayrettin Erkmen Toplantıda bulunamadı.
Üye İstanbul Erdoğan Adalı Toplantıda bulunamadı.	Üye Manisa Oral Karaoşmanoğlu Toplantıda bulunamadı.	Üye Çorum Safa Yalçuk Toplantıda bulunamadı.
Üye Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye Adile Ayda Toplantıda bulunamadı.	Üye Tabii Üye <i>Ahmet Yıldız</i>	Üye Tekirdağ <i>Orhan Öztürk</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Avrupa Sosyal Güvenlik Kodunun Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Avrupa Konseyine kabul edilmiş olup 13 Mayıs 1964 tarihinde Strasbourg'ta imzalanmış bulunan Avrupa Sosyal Güvenlik Kodunun IV. ve VII. Bölümleri dışında kalan bütün bölümlerinin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

Avrupa Sosyal Güvenlik Kodunun Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Avrupa Konseyince kabul edilmiş olup 13 Mayıs 1964 tarihinde Strasbourg'ta imzalanmış bulunan Avrupa Sosyal Güvenlik Kodunun IV. ve VII. Bölümleri dışında kalan bütün bölümlerinin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

SOSYAL İŞLER KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN

*Avrupa Sosyal Güvenlik Kodunun Onaylanmasının
Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı*

**MADDE 1. — Millet Meclisi Metninin 1 nci mad-
desi aynen kabul edilmiştir.**

**MADDE 2. — Millet Meclisi Metninin 2 nci mad-
desi aynen kabul edilmiştir.**

**MADDE 3. — Millet Meclisi Metninin 3 ncü mad-
desi aynen kabul edilmiştir.**

DIŞİŞLERİ, TURİZM VE TANITMA
KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

*Avrupa Sosyal Güvenlik Kodunun Onaylanmasının
Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı*

**MADDE 1. — Millet Meclisi Metninin 1 nci mad-
desi aynen kabul edilmiştir.**

**MADDE 2. — Millet Meclisi Metninin 2 nci mad-
desi aynen kabul edilmiştir.**

**MADDE 3. — Millet Meclisi Metninin 3 ncü mad-
desi aynen kabul edilmiştir.**

